

Délibáb

30
FILLÉR

Rozgonyi felv.

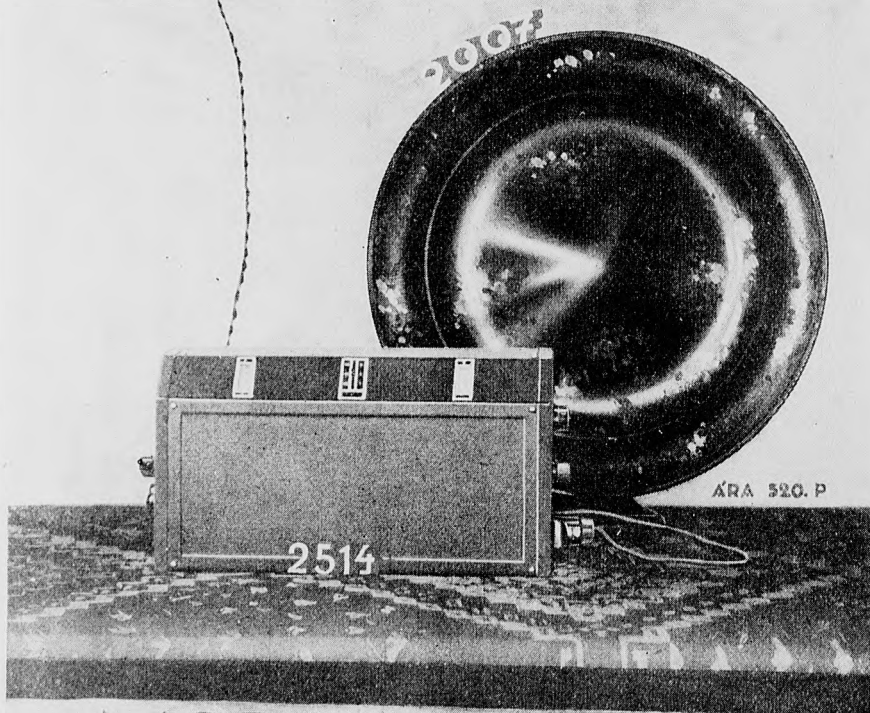
EGGERT MÁRTA

= III. ÉVFOLYAM 42. SZÁM =
BUDAPEST, 1929. OKTÓBER 19. = MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

PHILIPS RÁDIÓ

MINDENT A HÁLÓZATBÓL

ÁRA 520. P

MODERN VEVO

Délibáb

30
fillér

Megjelenik minden szombaton

A HÍRLEP ÉS
HÍRLAP OSZTÁLYA

Előfizelési ár: negyedévre 3 P 50 fill., félévre 7.— pengő, Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 30 fillér, Ausztriában 60 Groschen, Csehszlovákiában 3.— korona, Jugoszláviában 6 dinár, Romániában 20 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány ucca 12. Telefon: J. 423—39, J. 423—50.

(Byssz Róbert rajza)

Tizennyolcéserek

La
*
ka
*
tos
*
Lász
*
ló
*

„Tizennyolcéserek” című darabját
*
mutatta be az elmúlt héten a Belvárosi Színház.

(Igazgatók: Heltai Jenő és Lengyel Menyhért.)

Az ifjúság, tizennyolcéserek problémáit boncolgatja az író új darabjában.

Ráday Imre és Kőrössy Angéla
Belvárosi Színház — Tizennyolcéserek
(Áldor felv.)

De nem helyesen.

Lakatos tulajdonképpen a „Tavaszeredés”-t írta meg még egyszer *Wedekind* után szabadon. De „*Weh dem Kind*”, ha az úgy néz ki, mint az író tizennyolcésesei.

Valamit ugyanis elfelejtett Lakatos, még pedig azt, hogy a mai tizennyolcéserek egészen más materiából vannak gyúrva, mint az ő fiatalágában. A mai tizennyolcéserek már férfiak, akik dolgoznak, ha ugyan van rá módjuk és a főproblémájuk az, hogy az elhelyezkedésüket biztosíthassák.

Az írótól távolálló témához sohasem szabad nyúlni. Lakatos pedig ezt csinálta. Írt egy darabot a tizennyolcésesekről, akiket nem ismer, akiknek az életét nem élte át, csak a saját maga tizennyolc évét egy boldogabb, szebb világban, mint a mai.

Ettől eltekintve, a „Tizennyolcéserek” nagyon tehetséges színpadi munka. Igazi Lakatos-stílus. Tele aforizmákkal.

Még a csillagok sem hiányoznak belőle.

Ott láthatjuk őket a harmadik felvonás díszletének horizontján.

Négy diákról szól a darab, három fiúról és egy lányról, akik az érettségi után családjukkal a Hűvösvölgybe rándultak ki. Lica, a diáklány azt hangoztatja, hogy ő szerelemgyűlölő. Létai főorvos megkéri a kezét, de a doktort elutasítja. Néhány perccel később azonban diaktársától, Tóth Ivántól már, úgy látszik, szívesebben fogadná el a házassági ajánlatot. Megérkezik azonban Georgette, egy kikapós szép asszony, aki, amikor megtudja, hogy Iván még nem ismeri a szerelmet, magához hívja találkára.

Székely Lujza és Ráday Imre
Belvárosi Színház — Tízennyolc évesek (Áldor felv.)

báb

vasz
yszer
Weh
at az

atos,
yolc-
van-
ban.
fiak,
rá
hogy
ssák.

oha-
edig
zen-
mer,
csak
bol-
mai.

vold-
padi
afo-

nak

dik

rom
ségi
ybe
azt
ölő.
e a
ccel
'óth
ben
leg-
ki-
neg-
i a
ára.

A mámoros éjszaka után Georgette haza akarja küldeni Ivánt, a fiú azonban maradni akar örökre. Ugy érzi az ő idealista lelkével, hogy most már az asszonymak mellette van a helye. Georgette kineveti és indulatosan elküldi, mire Iván elkeseredésében öngyilkos lesz.

*

Ivánt csak horzsolta a golyó és másnap reggel a kórházban már kitűnően érzi magát. Az őt meglátogató Georgettel szakít, de Licát kilenc órára magához rendeli a kórházba. A lány a vad szerelmes fiúnak nem tud ellenállni és megígéri, hogy este visszajön hozzá.

*

A kórház kertjében várja Iván Licát, aki késik. Iván hallatlanul le van törve emiatt és „bánatában” az útjába akadót ápolónővel vonul vissza bizalmas kettesbe. Lica közben megérkezik, de Iván helyett Létait találja a randevun, aki „véletlenül” ennek a kórháznak a főorvosa és meg akarja menteni a lányt e veszélyes kirándulástól. A megmentés sikerül. Létai felviszi a lányt magához.

*

Somlay Artur
Belvárosi Színház — Tizennyolcévesek
(Áldor felv.)

Kállay Edith és Lengyel József
Belvárosi Színház — Tizennyolcévesek
(Áldor felv.)

Létai a történetek után is elveszi Licát és nászútra mennek a Dolomitokba. „Csodálatos véletlen” folytán Iván két diáktársával együtt szintén ide rándul ki. A két tizennyolc éves összetalálkozik. A fiú magának követeli a nőt és Lica ennél a jelenetnél eszmél arra, hogy mennyire szereti Létait, a nem gyerekfővel gondolkodó férfit. Elmegy az urával együtt, magára hagyva a három fiút. Iván csak most jön tudatára annak, hogy az illúzió, a romantika helyett a valóságot kell mindig és mindenben szem előtt tartani. Leintí a szerelmi kalandokról beszélni akaró társait és elemózsziával kínálja meg őket. Mindnyájuknak szel egy darab kenyeret mondván:

„Nesze neked, nesze nekem.”

*

(Függöny.)

*

Nesze nekünk

*

Radó Mária nevét kell elsőnek megemlíteni, aki Lica szerepéből pompás alakítást csinált. Nincs benne semmi póz és amit produkált, az mindvégig

DÉL
termés
igéret
replésé
orgánu
még s
tűnőet
Artur,
Lujza
decens
hiba
részer
ki egy
a leg
Gerő.
egyik

természetes és finom volt. Biztató ígéret *Ráday Imre* első színpadi szereplése, *Iván* szerepében. Kellemes orgánumú, jókiállású színész, akinek még sok nagy sikert jósolunk. Kitevően oldotta meg feladatát *Somlay Artur*, mint *Létai főorvos*. *Székely Lujza* (*Georgette*) szép, kedves és decens volt, de éppen ez a baj. Nagy hiba a *Belvárosi Színház* vezetősége részéről, hogy démonszerpet oszt ki egy naivanak. Epizódszerepében a legtekélyesebbet nyújtotta *Mály Gerő*. Kevésbé mondhatjuk ezt az egyik diák megszemélyesítőjéről, *Keleti*

*László*ról, aki kissé túlkarikírozta és túlpoentírozta szerepét. Nagyon kedves és mulatságos *Lengyel József* és *Kállay Edith* német házaspár. *Kovács Terus* epizódfigurája viszont egyáltalában nem sikerült. Kis szerepében is tehetségesnek bizonyult *Pető Endre*, *Körössy Angéla* és *Sugár Lajos*.

*
Rendező: *Bródy Pál*. Közepes.

*
A szép díszletek *Vincze Márton* munkái.

Sz. Ö.

Radó Mária
Belvárosi Színház — Tizennyolcévesek (Áldor felv.)

PARNASSZUS

LXXXVI. Ráskai Ferenc

Egyszer egymás mellett ültünk egy főpróbán Ráskai Ferencel, akit a kulisszák mögött röviden csak Kai-nak hívnak a bennfentesek. A nézőtérén mindenki az unalommal küzdött és a második felvonás végén egyhangúan megállapították az egybegyűlteket, hogy a darab rémes. „Na mit szól ehhez, szerkesztő úr”, fordultam Ráskai felé. „Ugy-e borzalmas?” „No nem éppen” — volt Ráskai felelete, — „egész tehetséges dolgot írt ez a fiatalember, csak egy kicsit hosszú a darab.” Ráskai volt tehát az egyetlen, aki nem szidta le az író, az előadást, a

Ráskai Ferenc tizenkilencéves korában

darabot, sőt védelmébe vette. Ez a kis epizód csak egyike azoknak, amely azt bizonyítja, hogy Ráskai mindig a legjobb akarattal kezel mindent, aminek a művészettel csak egy kis kapcsolata is van. Ezért nevezték el a színházak világában őt „Jó-kai”-nak.

A Pesti Hírlap szerkesztőségében kerestem fel, — ahol tudvalevően a színházrovatot szerkeszti — hogy mondja el a „Déliab” számára élete történetét.

— Hosszú volna most — mondta Ráskai Ferenc, — itt egy rövid beszélgetés keretében az életemet elmesélni. Különbösen is megírtam mindazt, ami érdekes a regényeimben, különösen a „Kis leány nagy színész” címűben. Szerintem a „Parnasszus”-ra jutásnak nálam csak egy érdekes epizódja van és ez a start, amikor beleugrottam a szabadjegyek özönébe.

Harmadik osztályba jártam akkor a komáromi bencés-gimnáziumban. Mire vége volt az iskolának, már kiragasztották az előzetes színházi jelentést, mely szerint Komjáthy János győri színtársulata ekkor és ekkor megkezdte a nyári szezont. Azontúl aztán naponként kijártam a színpadhoz, mutatkozni a nyoma már annak, hogy csakugyan — kezdődik. Végre felvirradt a nagy nap: a társulat egy délelőtt megérkezett. Én egész napon át ott lábatlankodtam a színpad

körü
színl
rettet
ha lát
előtt
kúp
lehet
lok. M
mény
haszn
volt r
Habo
tam.
nagy
vonás
vissza
net
látni

ban a
verés

meg
Egy
volt a

fiam,
hol le
hár s

a tisz
hozok

Má
pénz

már

a sör

köpc

hajtá

sört

akart

keze

bele

mer

mond

kább

házb

előt

ide

Ma

Av

körül. Poggyászok, színészcsoporthoz, színlapragasztás. A *Gasparone* című operettet hirdették megnyitól... Istenem, ha láthatnám!... A színikör főbejárata előtt két-három négyszögű csonkakúp állt. Felül nyílással. Vajjon mi lehet benne? Megrázom. Zörgést hallok. Megfordítom, egy négyszögű kemény papír esik ki. Kopott, sokszor használt holmi, de tisztán olvasható volt rajta ez az egy szó: *Visszatérő*. Habozás nélkül a zsebembe csúsztatam. Tisztában voltam, hogy milyen nagy kincsre tettem szert. Az első felvonás után kijövő közönség kap ilyen visszatérőt. Más szóval én a *Gasparone*-t a második felvonástól kezdve látni fogom.

— Te fiú! — hallottam e pillanatban a hátam mögött. Elállt a szívem verése. Rajtakaptak!

— Tessék... kérem — fordultam meg halálsápadtan.

Egy köpcös, pirosképű, idősebb férfi volt a megszólító.

— Nem tudná, fiam, megmondani, hol lehet egy jó pohár sört kapni?

— Itt van közel a tisztai kaszinó... hozok szívesen.

Már nyúltam is a pénz után... és már szaladtam is a sörért... A kis köpcös utóbb egy hajtásra kiitta a sört és borralalót akart nyomni a kezembe. Nagyon belevörösödhettem, mert mentegetőzve mondta:

— Nem akar inkább este a színházba jönni?

— Azt szívesen. — Jöjjön előadás előtt pár perccel ide, a kasszához. Majd beengedem. Aranyosi vagyok, a penztáros.

A nap este azonban megboldogult jó napom későbbben zárta be divatárulását, a vacsora később kezdődött.

Mire a színházhoz értem, már vége volt az első felvonásnak... Tódultak ki az emberek és a színházi szolgák kinek-kinek kezébe nyomták a visszatérőt...

A sors tehát úgy akarta, hogy mégis a lopott jeggyel jussak be a nézőtérre.

Ennek harminchárom éve. De azért emlékszem, hogy *Rubos Árpád* volt a tenorista, *Szentesi Jolán* a primadonna. Aztán feltűnt egy bolondnak tragikus színezetű szerepében *Sziklai Kornél*... A második felvonás után a színház előtt összetalálkoztam Aranyosi bácsival. Rám ismert.

— Ejnye no, hát mért nem jött el. Beengedtem volna.

— Azért benn vagyok.

— Nem emlékszem, hogy jegyet váltott volna nálam.

Elvörösödtem, egy pillanatig hallgattam, aztán elmondtam őszintén,

Ráskai Ferenc mai fényképe

miképpen jutottam a visszatérőhöz.

Nem vette tragikusan az esetet. Aztán, csak úgy, inkább szokásból, megkérdezte, hogy tetszik? ... Mire én hosszan válaszoltam, részletezve az egyes szereplők játékát. Többször csodálkozva és helyeslőleg bólingatott. Különösen amikor azt mondtam, hogy Sziklainak, szerintem, nem szabad tragikus színészi szerepet játszani. A különben is áldott természetű Aranyosi bácsi egyszerűen belém szeretett és azzal vált el tőlem, hogy másnap este okvetlenül eljőjtek. „Az ember tragédiájá”-t hirdette a színlap. Elmentem. Annál inkább, mert apám is kíváncsi volt Madách művére (az egyetlen darab, amit világlejében megnézett). Sajnos, a szereplőkre már nem emlékszem, csak az egy *Lom-*

niczira, aki Ádámot adta. De Aranyosi bácsi féltréfás kérdésére igen:

— No, kis kritikus, mint tetszik? — Többek közt ezt mondtam: — Az Éva minden egyes képben ugyanaz, holott másnak kellene lennie. — Mire Aranyosi bácsi ezt mondta:

— Fején találta a szöveget ... csak-hogy más és más egyvalaki tud lenni ... *Jászai Mari*, Pesten.

És ez nem most jut eszembe mostanság először. Pár héttel ezelőtt már gondolnom kellett erre a kis epizódra, azon a vasárnapon, este, amikor *Lázár Ödönnel* egy páholyban a Városi Színház előadását néztem. „Az ember tragédiájá”-t adták. *Lázár* minden egyes szereplővel együtt mondta a szöveget — hibátlanul. Kiderült, hogy

a Király Színház igazgatója valamikor statisztált „Az ember tragédiájá”-ban, a Nemzeti Színház színpadán.

Akkor *Jászai Mari* volt az Éva ... Minden jelenetben más és más. Amit most a mai Évánál, *Molnár Arankánál* is oly nagy gyönyörűséggel tapasztalok.

Az Aranyosi bácsival való jelenet már akkor, pár héttel ezelőtt eszembe jutott. És az is, hogy olyan Évával ajándékozott meg a sors, amilyenek otthonom számára megálmodtam és amilyenek a színpadon, gyerekfővel, Aranyosi bácsi előtt megkritizáltam. Mert, mint tudja, a Városi Színház Évája a feleségem.

Mit mondjak még? Huszonöt éve vagyok a Pesti Hírlapnál. A színházi rovatot vezetem. „Visszatérő” van minden színházba. Irtam huszonöt könyvet. Nagyrészt regényeket. Rövidesen gyűjteményesen jelennek meg. Csak legyen időm hozzá, hogy sajtó alá rendezzem a huszonöt könyv javát. Ezek közül legjobban szeretem a „Férfisírás”-t és a „Szép asszony tollá”-t, amelyek valósággal a szívmemhez vannak növe.

Egyébként a gyűjteményes kiadás huszonötödik kötete lesz a legújabb regényem, amelynek már az utolsó ívein dolgozom. Ezzel párhuzamosan írom háromfelvonásos modern tárgyú vígjátékomat, amelyet remélhetően még ebben a szezonban befejezek és előadhatok ...

Felicitas Malten, a tizenöt éves német filmszínésznő (Fotó Ufa)

*
 b

...tva tel-
 Kotze-
 bohózáti
 humor
 Herczeg
 ar írók
 , hogy
 pontját
 bot a
 előtti
 nházból
 i Szln-
 e gal-

a dús-
 ai kon-
 szól a
 ek vil-
 örnek,
 azaér-
 rajta-
 vatlan
 iknek
 Ezre-
 viseli.
 egtet-
 s fia-
 ahe-
 rend-
 i át,
 lásba
 vele.
 gyar-
 fukar
 nnak
 örök-
 otta;
 téke:
 yön-
 n öt
 llene

vál-
 itot,
 özik
 val,
 kal,
 kon:
 ara-
 dor
 l a
 ston

Uray Tivadar
 Nemzeti Színház — A nevadai ezredes (Áldor felv.)

fiának adja ki magát, magába boldíttja mindkét leányát és — ellopja a gyöngyöt. Azonban mielőtt még kerekét oldana, megjelenik Kate, Huston leánya, aki meg akarja menteni az ezredes lelkét s ezért leleplezi. Botrány, blamázs: a gyöngyről kisül, hogy hamis, Kateról, hogy szerelmes, az ezredesről, hogy derék fickó s ez a zenétlen operett szabályos happy-andel fejeződik be.)

Bohózatban is lehet éles karaktereket rajzolni és embereket jellemezni. A Herczeg-darabban szereplő Kateról azonban állandóan az az érzésünk, hogy elmebajos szegényke; Huston becsutelen öreg amerikai tolvaj, Huszty ugyanaz európai kiadásban, leányai ellenszenves hetérák, a férj trotlli, a konzul trotlli. Martin szomszéd trotlli, az ezredes jellemvonásai annyira elmosódnak, hogy az ember azt se tudja: író-e vagy betörő azaz, hogy csirkefogó-e vagy csak tévedt gentleman.

Nem szabad darabot írni csupa ellenszenves figurával, mert a közönség nem tudja, kinek fogja pártját, nem

Gabányi László

Nemzeti Színház — A nevadai ezredes
(Aldor felv.)

Füzes Anna és Sugár Károly

Nemzeti Színház — A nevadai ezredes
(Aldor felv.)

szabad bohózatot írni erőszakolt humorral (és még erőszakoltabb életbölcsessel a gentlemanek és betörők viszonyáról) és végül nem szabad ma egy tegnapi darabot előadni akkor, amikor arra egyetlen értékes vagy érdekes sajátja sem ad okot, amikor a Nemzeti Színház széles társadalmi osztályok iskolája kell hogy legyen s amikor Herczeg Ferenc remek, előkelő és komoly író. S ha ő téved, az igazgató ne féljen tőle, hanem mondja meg neki.

A Nemzeti Színház előadása nem tud a darab fölé emelkedni. *Uraynak* vannak jó mozzanatai az ezredes szerepében; ő a legbohózatibb figura. *Csontosnak* szintén javára írható néhány mulattató gesztus. És *Sugárnak* pár jó hang. De a többiek messze elmaradnak a bohózat tempójától: valami nehézkes betanultság érzete nyomja a hangulatot. Amiről egyébként az ambiciózus művészek: *Somogyi Erzsébet*, *Tőkés Anna*, *T. Mátrai Erzsébet*, *Forgács, Gabányi, Mihályffy* nem tehetnek.

Az első felvonás díszlete nagyon jó, a másodiké igen-igen szegényes. —*thó.*

Somogyi Erzsébet
Nemzeti Színház — A nevadal ezredes (Áldor felv.)

ad

es

hu-
let-
rők
ma
cor,
rde-
r a
osz-
n s
kelő
ató
eki.
nem
nak
sze-
ura.
ány
pár
ad-
ami
mja
az
zsi,
ács,
ó, a
thó.

A „Tommy és társa“ próbáinak naplója

Mielőtt elkezdenénk a tulajdonképpeni cikkkel, érdekes megemlékezni magáról a cikk történetéről. Mert története van. Elsősorban is a „Déliab“ cikkei közül ez íródott a leg-hosszabb ideig. Körülbelül három héttel ezelőtt kezdtük és csak most tudtuk befejezni. Tudniillik kiküldött munkatársunk, ki már a „Tommy és társa“ első próbáinál megjelent a Király Színházban, a legérdekesebb tudósításokat hozta szerkesztőségünkbe az első nap. A cikket természetesen rögtön elkezdte írni. De alig-hogy hozzáfogott, megszólalt a telefon és hozta az újabb híreket. Ez a jelenet aztán minden nap megismétlődött, úgyhogy a megkezdett cikket újra át kellett dolgozni és befejezni csak most lehetett, a „Tommy és társa“ premiéréje után. Tudniillik ez a premiér, ez lett pontot a próbák botránykrónikája után.

A próbákban történeteket megpróbáljuk napló formájában visszaadni, úgy, ahogy történt. Az első próbától a premiérig.

Szeptember 14. D. e. 10 óra. Rendelkező próba a „Veronika“ első felvonásából. A címszerepét Vaály Ilona játssza. A próba szaggatottan folyik, nem tudnak rendesen próbálni, Gaál Franciska nincs a helyén. Késik. 12 órakor érkezik meg, addig a színészek, a rendező és mindenki vár. **D. e. 12 óra.** A próbát elkezdi, de hamarosan megakad és Gaál Franciska kijelenti, hogy nem játszik, a szerepe rövid és a próbákat csak akkor kezdi el, ha a szerzők átdolgozták a darabot.

Szeptember 15. Vasárnap nincs próba.

Szeptember 16. D. e. 10 óra. A színpadon a zongora mellett Ilniczky ül, próbálják a zenészműveket. **10 óra 30.** Gaál Franciska még nem érkezett meg. Fél tizenkettő. Másfél órai késéssel a színpadi bejáráshoz kanyarodik Gaál Franciska autója. **D. u. 4.** Táncpróba. A táncokat Jeffrie Pídock tanítja be. Gaál Franciska sokat vitatkozik, nem találja jónak a táncokat. Komoly munkát nem lehet végezni ma sem.

Szeptember 25. D. e. 10 óra. Próba. A darab címe változott: „Tommy és társa“. T. i. Gaál Franciska addig javította szerepét, míg az az eredeti háromszorosára nőtt. Ezzel szemben Vaály Ilona szerepét egészen megkurtították, úgyhogy már nem is ő a címszereplő. A próbák során hol egy dalt, hol kettőt vettek el a szerepéből. Vaály Ilona mindezt nyugodtan tűrte, úgy látszik, a végét várta.

A többi színész még rosszabbul járt. Névszerint hárman: Kárász László, Major és Rajz János. A három fiatal tehetséges táncoskomikus, akiknek neve még most is rajta van a színlapon, egyáltalán kimaradt a darabból. Háromheti nehéz munkájuk, mellyel a darabot betanulták, kárba veszett. A három komikusnak Vaály Ilonával lett volna egy pompás jelenete, azonban ez Gaál Franciska határozott kívánságára kimaradt.

Október 4. Az első nagy botrány! Békeffy Mihály karmester kénytelen volt megválni a színházról Gaál Franciska miatt. A lapok ugyan megírták ezt az esetet, de a Délibáb az egyetlen, amely szószerint a gramofón-lemez hűségével vissza adni a jelenetet. Gaál Franciska, aki a zenéhez egyáltalán nem ért, zenelag abszolút lehetetlen hangszerelés és játékokat kívánt a zenekartól. Békeffy Mihály karmester, természetesen, ezt nem tehetette meg és erre tört ki a botrány. Gaál Franciska (magából kikelve, Békeffyre ordít): Mégis lehetetlen, semmit se dolgozik, csak néz, megmondtam, hogy csinálja, vagy teszi, amit mondtam, vagy etmegy!

Békeffy (nyugodtan végignézi a zenekaron, mintegy keresve, hogy kihez beszélnek): Kihez szólt a művész? Mert velem ilyen hangon nem lehet beszélni. (Békeffy még befejezte a próbát, aztán Lázár Ödönhez fordult elégtételért. Lázár Ödön nem szolgáltatót elégtételt, amit vagy nem akart, vagy nem mert megtenni. Békeffy Mihály még aznap délután felbontotta szerződését és elhagyta a Király Színházat.)

Október 5. A próbákban a zenekart már a színház másik karmestere: Nagypál Béla vezeti.

Október 7. Házi főpróba. A színpadon Vaály és Gaál kettős jelenete megy. Gaál Franciska állandóan beszél és játssza a szerepét, míg Vaály Ilona, aki egy kis rikkancsleányt játszik, jóformán csak akkor jut szóhoz, mikor Gaál Franciska már-már kifulladás a sok beszédrel. Gaál Franciska még azt is sokalja és kijelenti, hogy itt húzni kell a szerepéből.

Vaály (magából kikelve felugrik): Hát mit gondolsz te tulajdonképpen, játszani vagyok itten vagy statisztálni? Azért legyek a színpadon, hogy alátámasszam a te jelenetedet. Nem játszom egy percig se tovább! (Kimegy a színpadról.)

Gaál (nem szól semmit, hallgat, úgy látszik, a történetekkel meg van elégedve).

Lázár (a nézőtérben ül, Gaál Franciskának nem szól semmit, csak azt mondja): Ne veszekedjete! Ne veszekedjete! (Ezt még elmondja többször is.)

Tihanyi főrendező (Vaály öltözőjébe megy. Tíz perc múlva Vaály kísért szemekkel megjelenik a színpadon és tovább megy a darab).

Október 8. Nem történik semmi, csak a rendes veszekedés. Összeveszik a műszaki személyzetet. Lázár hallgatja, nem tesz megjegyzést).

Október 9. Premiérnek kellene lenni, de Gaál lemondja az előadást. Beteget jelentett. A pénztár a jegyeket visszaváltja. Este nyolc óra. Premiér helyett házi főpróba. Gaál megjelenik egészségesen. A színpadon Vaály és Kertész jelenete folyik. Gaál Franciskát ez nem zavarja, beáll a színpadra és nézi a jelenetet.

Délibáb

Vadly (meglepdve ezen az új dolgon, egy pillanatra megáll, aztán Gaál Franciskára szól): Menj ki a színpadról, semmi szükségünk az ellenőrzésedre.

Kerlész: Hát ez mégis csak hallatlan, ami ennél a színháznál folyik!

Vadly: Igy lehetetlen játszani, beállni a színpadra más jelenésénél, így nem játszom! (El az öltözőjébe.)

Gaál (utáná).

Vadly (már az öltözőben): Takarodj ki, itt semmi keresnivalód!

Gaál (reprodukálhatatlan szavakkal kiabál).

Vadly (felugrik, elkapja Gaál Franciska

kezét és kiteszi az öltözőjéből, utána becsapja az ajtót): Igy ni!

Gaál (sírógörcsöket kap, nem lehet kezdeni a második felvonást).

A színészek percekig állnak, mind tárgyalják az esetet.

Lázár (nyugodtan ül a nézőtérben. Rá ez nem tartozik. Ő itt az igazgató).

Gaál (bejön a színpadra).

Vadly: Kezddetjük a darabot, első a kötelesség! (A darab tovább megy.)

Október 10. Nyilvános főpróba. Minden rendben folyik, sikerszag a levegőben.

Már pedig ha a vége jó, minden jó.

Aki elutazott, mielőtt megérkezett volna

A vidéki színész álma, Mekkája Budapest. A vidéki színész azért küzd, azért dolgozik, hogy egy szép napon fölkerülhessen a fővárosba karriért csinálni. A Délibáb pár héttel ezelőtt bemutatatta azokat a vidéki színészeket, akiknek sikerült Pestre szerződniek.

(Azóta Dayka Margit már be is futott.) A többiek most várják a bemutatkozás forrón óhajtott napját, amikor esetleg módjukban lesz bearriválni.

Egy színész azonban, Rajz János, a Király Színház tagja, illetve most már csak volt tagja huszonnégy óra alatt döntött a saját sorsáról. Itthagytta Pestet, ahová évek óta vágyott. A színlap még őt hirdeti, de szerepe már a házi főpróbán nincsen a darabban.

Rajz János jött, látott és — fölbontotta a szerződését. Már el is utazott a fővárosból. Elutazása előtt közvetlenül beszélgettünk vele. Ezeket mondtotta:

— Elutazom, mielőtt megérkeztem volna.

Békeffy karmester után én vagyok a második, aki azonnali hatállyal kérte szerződése felbontását.

Vidéken működtem, Lázár igazgató úr

megnézett egy szerepemben. Ugy látzok nagyon megtetszettem neki, mert három évre szerződöttem. El lehet képzelni milyen ambícióval jöttem Pestre, hogyan vártam a bemutatkozást. Nem kellett sokáig várni, jött a „Tommy és társa” című operett, ahol kaptam egy

kis szerepet, amelyből aztán igazán — semmit sem lehetett volna csinálni. Node nem baj, gondoltam, ha szövegben most nem is tudhatom bizonyítani mit tudok, van egy táncom, hát istennek kitűnő tancos vagyok, ebben legalább feltűnök.

Erre mi történik?

Kisütötték, hogy a tánctól ki kell hagyni,

a sztár nem engedélyezte.

... Ez már sok volt. Az igazgató

úrtól szerződésemmek azonnali felbontását kértem.

Megyek vissza vidékre,

ahol nincsen sztár rendszer,

ahol közös erővel dolgozik mindenki a közös célért. Egyelőre elment a kedvem a fővárosi állapotoktól...

Hát ilyen volt az én kirándulásom Budapesre.

Rajz János

Tommy és társai *

Különös érzés fogja el az embert, ha a zenetörténetben lapozva ahhoz a fejezethez ér, amely a klasszikus operett indulásáról szól és Offenbach Jakab, a második császárság nagyszerű mulattatójának életrajzában olvassa, mennyire lenézték a komoly zenét csináló kortársak ezt a zseniális költőt, aki szerintük nem is zenét szerzett, hanem csak „zenécské”-t,

musiquette-et. Mit szóljon az elfogulatlan szemmel körültekintő kritikus, ha a mai operettzenére keres közös meghatározást, a mai operettzenére, amely jobban eltávolodott a tegnapi tól érték és tehetség dolgában, mint a tegnapi a tegnapelőttől.

Hivatott költők, muzsikális fantáziával megáldott tehetségek helyett ma bázongoristák és dilettánsok uralkodnak az operett-

színpadon, megtévesztvén igazi képességeik felől a

hallgatóságot, a szemfényvesztő jazzhangszerelés segítségével, ami egyetlen esetben sem az ő saját munkájuk. A mechanizált korszak lüktető zenei kíséretében peng a banjo, szól a szakszofón, bűg a souzaphon, süvít a síp és zizegve, dübörögve perdül a ritmus, elvonva a figyelmet a „külső zaj”-jal mindattól, ami az igazi zenét, a muzsikális invenciót és az operett-szerző fantáziáját jelenti. Ha lefejtjük erről az operettzenéről a hangszerelés, harmonizálás minden idegen kéz rakta sallangját és meztelenül látjuk azt, amit a színlapon megnevezett komponista adott bele — nem látunk semmit.

Mindez elmondható az újabb színre kerülő operettek bármelyikéről és áll Tamássy Pálra is, akinek

Gaál Franciska

Király Színház — Tommy és társa (Áldor felv.)

Tommy és „társai“

Gaál Franciska (Tommy), Jakab, a kutya és Vaály Ilona (Veronika)
 Király Színház — Tommy és társa (Áldor felv.)

operettjét a Király Színházban játsszák most. Itt is a névtelenül maradt hangszerelőt illetheti csak elismerés, akinek sikerült a másutt már sokszor elismételt jazz-melódiákat, amelyeket Tamássy adoptált, új zenekari köntösbe öltöztetni, de minden mester-ségbeli ügyesség ellenére sem olyan agyafurta, hogy a hallgató föl ne ismerje a dolgok valódi állását.

Ennek a *Tommy és társa* című operettnak a szövegére is sokban áll az, amit a zenéről elmondtunk, de itt legalább mentő körülmények is vannak. A figurát ismerjük már régen Jerome K. Jerome egyik kedves, mulatságos regényéből, amelytől a címet is kölcsönözték a szerzők, az ügyeskezű *Andai Ernő* és *Szilágyi László*, de azóta is találkoztunk vele az *Andrássy úti Színház* színpadán, amikor *Gaál Franciska* mint kisfiú nagy cipőben jelent meg. Most kis cipőben van, de nagy nadrágban, amely le is csúszik róla, mert nincs úgy a testére szabva, mint a szerep, amelyet játszik. Ez az operett *Gaál Franciskaé*. Neki és érte készült és nem is nagyon fontos, ami benne történik.

Bársony Rózi és Dénes Oszkár
Király Színház — *Tommy és társa*

Az angol milliárdos, aki feleségül veszi a kis nizzai újságáruslányt, aki *Vaály* Ilonában talál igen finom, diszkrét személyesítőre, a Vengerkákából visszatérő nagymama, aki alkalmat ad arra, hogy *Rákosi Szidi* nagy művészetét és kivételes egyéniségét az operettszínpadon megcsodálhassuk és a többiek mind, az elegáns *Kertész Dezső*vel, a vidám *Dénes Oszkár*ral, a karcú, végtelenül kedves és tehetséges *Bársony Rózi*sival együtt csak azért vannak itt, hogy keretet adjanak *Gaál Franciska* pompás színészi produkcióihoz.

A biztos ösztönű és kivételes tehetségű fiatal színésznő pedig él is az alkalommal. Színházat játszik pazar ötletességgel, végsőkéig leegyszerűsített eszközökkel. Sok finom megfigyelés, kitűnő kiszámítottság van a cipőtisztító kis nizzai fiú alakjának ábrázolásában. Ez az operett vele él és hal és minthogy nem követ el benne egyetlen hibát sem, méltó arra a sikerre, amely *Gaál Franciska* révén az egész színházi produkciót éri. *Cserna Andor*

Rákosi Szidi
Király Színház — *Tommy és társa*

Kertész Dezső és Vaály Ilona
Király Színház — Tommy és társa (Áldor felv.)

sa

veszi
Vaály
szkrét
vissza-
arra,
tét és
tszín-
bbiek
vel, a
arcsú,
Bár-
van-
Gaál
oduk-

tehet-
is az
pazar
isített
és, ki-
isztító
sában.
thogy
hibát
Gaál
ínházi
Andor

hagyja maga skót?

ne követelőzzön, mert maga nem egy pesti színpadi sztár, akinek minden szabad. Mit gondol, hol vagyunk, az erdőben vagy a színházban? Nem, öregem, az ilyen al-lűrökről tegyen le

és hagyja meg ezt Honthy Hannának és Gaál Franciskának.

Mit motyog? Hogy Gaál Franciska, szegény, beteg volt és ezért kellett elhalasztani a „Tommy és társa” bemutatóját? Nagy tévedés, kedvesem, nagy tévedés. Majd én megmondom az igazi okot. A múlt hétfői házi főpróba után a Király Színház vezérkara megállapította, hogy Rákosi Szidi szerepe túlságosan nagy. Ne értsen félre, nem azért mondták ezt, mintha a Nagyszony nem volna kiváló színésznő, hanem kizáróan csak azért, mert az idő rövidsége miatt nem tudta megtanulni a szerepét. Szidi néni az utolsó próbákon is egész jeleneteket felejtett ki a darabból. Lázár Ödön

ezek után elhatározta, hogy a leg-rövidebbre kell Rákosi Szidi szerepét fogni. Mingyárt meg is kérte a szövegíró Szilágyi Lászlót, hogy menjen le a darabért a színházba és másnap délig húzza meg alaposan.

Három órakor éjszaka kellett bemenni Szilágyinak a színházba és feltörni az ügyelői pultot

— kulcs híján — és azonnal nekilátott a darab húzásának. Ez azonban azzal járt, hogy újabb összekötő jeleneteket kellett írnia, amit nem lehetett egy nap alatt elintézni. Ezért kellett tehát elhalasztani a „Tommy és társa” be-

mutatóját és nem Gaál Franciska betegsége miatt, aki, umberufen, makk egészséges.

Említettem magának, hogy Beregi Oszkár rövid idő óta Pesten tartózkodik. Elárulhatom azt is, hogy nem volt olyan prózai magánszínház, amelyik ne tett volna valamiféle ajánlatot Bereginek. Ezek közül legérdekesebb az egyik kisebb drámai színházunk igazgatójának pro-pozíciója.

A direktor úr hajlandó lett volna Beregit felleptetni színházában, de csak akkor, ha a művész anyagi érdekeltséget vállalt volna vállalkozásában,

mint társdirektor, feles haszonnal vagy veszteséggel. Beregi ezt az ajánlatot nem fogadta el, mert Budapesten újból fellépni csak úgy hajlandó, ha ez ünnepélyes keretek között történik meg. A 32-es gyalogezred és egy hazafias Liga tart most egy-egy jótékonycélú előadást. Mindkét díszelőadásra felkérték Beregit, aki valószínűen eleget is tesz a megtisztelő meghívásoknak.

Elárulom magának, hogy miért jött Pestre a múlt héten Pataky Kálmán, a kiváló operaénekes fiatal feleségével, Beregi Leával? Beregi Oszkár ugyanis több mint három hónapig turnézott és ennek befejezésével egyenesen Pestre jött édesanyját meglátogatni. Pataky Kálmán és felesége viszont már nagyon szerették volna látni a „papát” és éppen ezért beültek autójukba és leruccantak Budapestre.

Még aznap azonban visszatértek Bécsbe, mert Patakynak másnap énekelni kellett az Operaházban.

Pataky különben már régen énekelt a

pesti Operaházban. Meg is kérdeztem tőle, hogy mi ennek az oka. „A magyarát egyszerű” — felelte. — „A legutóbbi vendégszereplésem óta veje lettem Beregi Oszkárnak, akit nemcsak mint apóst, hanem mint színeszt is nagyra becsülök. Éppen ezért tartozom anynyi tisztelettel iránta, hogy ebben a szezonban csak az ő vendégszereplése után lépjek fel Budapesten.” Ez tehát annyit jelent, hogy Beregi Oszkár ebben a szezonban mégis csak fel fog lépni Budapest valamelyik színházában.

Sziklai Józsefről is van egy kedves történetem, aki tudvalevően nem játszik most a Király Színház újdonságában. Pillanatnyilag tehát mostanában többet tartózkodik odahaza, amelynek a minap súlyos következményei lettek. Sziklaiéknak van ugyanis egy Rózsás Pátria nevű kutyájuk, amely valósággal szeméjénye az egész családnak. Sziklai legutóbb egy délután egyedül maradt a kutyával, ami az utóbbira nézve egyenesen katasztrofális volt. A kutya ugyanis köhécselni kezdett, ami nem is csoda az ilyen bolondos időben. Sziklai kétségbe volt esve, hogy kutyája spanyolos lett és a legrövidebb idő alatt ki akarta gyógyítani. Eszébe jutott, hogy nála igen hathatós orvosság volt spanyol idején a pálinka. Éppen ezért Rózsás Pátria tányérjába egy jó adag barackpálinkát öntött és ezt erőszakkal megitta a kutyával. Aztán leült vele szemben és leste a hatást. Ez bizony nem maradt el. Először is a szerencsétlen kutya az erős pálinkától most már úgy krakogott és köhögött, hogy csak úgy zengett tőle a szoba, aztán forogni kezdett maga körül és imbolygó lépésekkel járta be a szobát.hirtelen nagyot vakkantott és csendesen lenyúlt a földön.

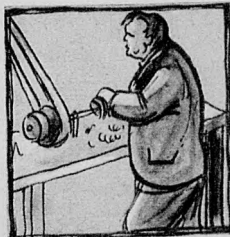

Sziklai rémfülete határtalan volt, mert azt hitte, hogy Rózsás Pátria

elköltözött az árnyékvilágból.

Szerencsére hazajött a felesége, aki rövidesen megállapította, hogy a család kedvence a legteljesebb mértékben be van rúgva. Annál könnyebben tehetné Sziklainé ezt a diagnózist, mert Rózsás Pátria pofájából csak úgy dült a szesz. Azóta a kis kutya kigyógyult náthájából, ellenben szenvedélyes alkoholista lett. Már a spirituszt is el kell dugni előle, mert azt is kilafatyolja, akárcsak a kölnvizet.

Hát azt tudja-e, édes egy komám, hogy minek vett Csortos Gyula magának asztalosszerszámokat? Nem? Hát majd én megsúgom magának. Csortos Gyula elhatározta, hogy újra berendezi hálószobáját. Magyar motivumos bútort akart, de sehol sem talált olyant, amilyent ő magának elképzelt.

Ekkor Csortos Gyula elhatározta, hogy saját maga fogja elkészíteni a hálószobáját.

Vásárolt tehát asztalosszerszámokat és felsapott amatőr asztalosnak. Azóta minden szabad idejét a gyalupad mellett tölti. A munka persze lassan halad, de Csortos úgy tervezi, hogy legkésőbb karácsonyra mégis csak elkészül az új hálószobaberendezés.

Most már csak röviden annyit, hogy Radnay Miklós rövidesen visszatér Lovranából, ahová súlyos betegsége után pihenni ment és újból átveszi az Operaház igazgatását.

Most pedig nyíljon mosolyra ajka, mert jön a vice:

Kürthy Józsefékhez valamelyik este vacsorára volt hivatalos a család egyik régi barátja, aki megérkezésékor odafordult Kürthy kisfiához:

— Hoztam neked egy kiló csokoládét, de csak akkor adom oda, ha majd elmegyek.

— Igazán? — kiáltott fel örömmel a gyerek —

nagyon szépen köszönöm. A viszontlátásra.

Az égő város

Uj Földes Imre-darabot mutatott be mult hét péntekjén az Uj Színház. Az új darab tulajdonképpen hasonló témájú és tendenciájú, mint a multévi volt. Amint halljuk, még egy harmadik is követni fogja. Szóval, Földes Imre trilógiát ír — és itt állunk meg egy pillanatra.

Az olyan darabok, mint aminő Földes Imre új munkája, csak addig férköznek közel a szívünkhöz, amíg rá nem jövünk arra, hogy ez a munka nem szívből fakad, hanem puszta üzleti számításból íródott. A multévi Földes-premiéren és azután még vagy kétszázszor frenetikus sikere

volt a szerzőnek. Akkor eszünkbe sem jutott az, hogy ez a darab csak üzlet. Földes Imre ekkor még nem tudta azt, hogy trilógiát fog írni, csak a nagy siker után jött erre rá és ez az, ami gondolkozásra készíti az embert. Ha Földes Imre nem trilógiát írta, hanem a multévi darabjával be is fejezte volna ezt a témát, akkor elhinnénk, hogy az író átérzi azt, amit a darabjában mond. Most már azonban bevalljuk őszintén, kissé kételkedünk ebben. Hogy sejtéseink igazak-e vagy sem, annak csak Földes Imre volna a megmondhatója.

Annyi bizonyos, hogy ez a műfaj, amelyhez legutóbbi két darabja tartozik, hálás terep, amennyiben itt a gyengébb produktumoknak is sikerük lehet, tekintettel arra, hogy ezek a témák a szívünkhöz nagyon közel állnak. Ezt a tételt bizonyítja Földes multévi darabja is, amelynek óriási si-

Harsányi Rezső

Uj Színház — Az égő város (Aldor felv.)

*Horváth Magda és Berky Lili
Új Színház — Az égő város (Aldor felv.)*

minő
ldig
míg
nka
tán
A
tán
kere
nek.
sem
ez a
let.
kor
azt,
fog
agy
erre
gon-
teti
Föl-
riló-
m a
ával
olna
kor
y az
mit
nd.
ban
tén,
ünk
jté-
agy
sak
olna
ója.
os,
ifaj,
bbi
rto-
um,
t a
ktu-
erük
ettel
k a
khöz
áll-
telt
ldes
is,
i si-

kere volt, annak ellenére, hogy a darab megírása jóval alul maradt azon, amit egy színpadi munkától követel az ember. A siker tehát nem Földes Imre érdeme, hanem azé a tényé, amelybe nem tudunk belenyugodni.

Hiszen az „Égő város” megírása el kell ismernünk, hogy jobb, mint a mult szezonbeli Földes-darab. Cselekménye azonban nagyon kevés. Történi kevés történik a színpadon, de annál többet beszélnek, sokszor háromszor is elmondják ugyanazt. Meg kell állapítanunk, hogy a közönségnek is hasonló érzései lehetnek a darabbal szemben, mint nekünk.

Az „Égő város” meséjének közép-pontjában két hadifogoly tiszt áll, akik ötévi orosz hadifogság után hazatérnek. Minden megváltozott körülöttük és ráeszmélnek arra, hogy csak ők maradtak a régiek.

Főerőssége a darabnak *Berky Lili* szereplése, aki csodálatosan nagy volt egy alispáné szerepében. Amit ez

a nagyszerű művészasszony produkál, az olyan tökéletes, aminőt még keveset láttunk magyar színpadon. Hasonló módon írhatunk *Gózon Gyuláról*, aki csupa szív, csupa kristálytisza művészet. Széphangú színész *Várady Lajos*, aki minden elismerést megérdemel. *Harsányi Rezső* új sikert könyvelhet el magának és újból bebizonyította, hogy sokoldalú, kitűnő művész. A többiek, *Baló Elemér*, *Baróti József*, *Bazsai Lajos*, *Horváth Magda*, *Békefi Róbert*, *Gárday Lajos*, *Boray Lajos*, *Gonda József* és *Lontai István* kis szerepeikben nagyon jól megállják a helyüket. *Csillag Anna* sem exteriórben, sem játékban nem illeszkedett bele az együttesbe.

A legnagyobb elismerés hangján kell megemlékeznünk *Bérczy Ernőről*, a darab rendezőjéről, aki mindent kihozott a szereplőkből, a darabból, amit csak lehetett. Meglepően szépek a díszletek, amelyeket *Upor Tibor* tervezett.

— i —

Halmi Irén és Békefi Róbert
Uj Színház — Az égő város (Áldor felv.)

ukál,
keve-
Ha-
láról,
tisza
Várady
meg-
sikert
l be-
itünő
emér,
Várady
Lajos,
ontai
a jól
Anna
nem

ngján
Ernö-
ndent
bból,
zések
Tibor
i —

Gözon Gyula és Várady Lajos
Uj Színház — Az égő város (Áldor felv.)

* Pallenberg * KALANDJAI * * BUDAPESTEN *

Ismeretes, hogy Molnár Ferenc „Egy, kettő, három” című vígjátékának vígszínházi főpróbájára Budapestre érkezett Max Pallenberg, a kitünő német színész, Molnár egyik legjobb barátja. Azért jött Pestre, mert az „Egy, kettő, három” bécsi és berlini előadásán ő fogja azt a szerepet játszani, amelyet a pesti bemutatón Góth kreált.

Mivel Pallenberg színházának játérendje egyetlen estére sem tudta nélkülözni a kitünő művészt, Pallenberg repülőgépen jött Pestre és így szándékozott visszatérni. Az elindulás körül semmi baj nem történt. A bécs—budapesti járat egyik külön gépe reggel nyolckor felrepült Pallenberggel és kevéssel tíz óra előtt le is szállottak Mátyásföldön. Sietni kellett, hiszen a vígszínházi főpróba pontosan fél tizenegyre kezdődött és még hátra volt az útlevélvizsgálat és egy jó húszperces autótűt be a városba. Pallenberg sietve ugrott hát ki a landoló gépből és szaladt a vámkirendeltség épülete felé.

Azaz, hogy csak szaladt volna! Mert a következő másodpercben elébe topant egy jólöltözött, javakorabeli úr (akiről kiderült, hogy kora reggel óta várta már izgatottan a bécsi repülőgépet, majd annak megérkezése után a kezében már jelzett különjáratot) és a közben szorongatott esernyőt magasra emelve, rárontott Pallenbergre:

— **Megállj gazember, most meg-lakolsz! Repülőgépen jársz a feleségemhez?**

Pallenberg, aki egy szót sem tud magyarul, meglepetten nézett az előtte hadonázó férfira, néhány szót mormogott neki németül, zavarban volt, nem tudta, hátha ez valami speciális magyar üdvözlés egyik magyar tisztelője részéről. Sokáig azonban nem gondolkozhatott, mert az ismeretlen úr magasra emelte esernyőjét és a következő pillanatban le is sújtott volna, hogyha a különjárat pilótája, aki Pallenberget Bécsből Pestre hozta és jól ismerte utasát, hirtelen el nem kapja a kezét:

— **Magá szerencsétlen, hiszen ez Pallenberg, a híres színész, mit akar tőle? Az esernyő hirtelen kiesett a hado-**

názó férfi kezéből. Most a támadón volt a meglepetés sora. Jobban szemügyre vette a még mindig érthetetlenül ott álló színészt, azután

könnyekkel a szemében kért bocsánatot tőle.

— *Tévedtem kérem, bocsásson meg, az indulat elvette az eszemet! De ha tudná, hogy milyen tragédiák után kerültem ide.*

Ezt már németül mondta. Pallenberg egy pillanat alatt átlátta a helyzetet, megértette, hogy

illető úr valakivel összetévesztette őt

és miután mindent megértett, azonnal meg is bocsátott. Őszinte megindultsággal szorította meg a szegyenkező férfi jobbját és azután — szaladt tovább az úton, amelyen a megcsalt férj feltartóztatta — az autójához.

Tíz perccel később már a Rákóczi úton voltak. Ugy látszott, hogy a kellemetlen incidens ellenére idejében odaérkeznek a színházhoz. Azonban mégsem így történt. Amint az autó a Miksa utcán keresztül ki akart jutni a Nagykörútra, hirtelen

egy motorkerékpár került eléjük, amelyet menthetetlenül felborítottak.

Szerencsére a motorkerékpáron ülő Szekeres Ferenc tisztviselő néhány jelentéktelenebb horzsolás árán megúsza a balesetet, azonban — mivel hát rendnek muszáj lenni, a karambolból — mégis rendőri ügy lett. A sarki rendőr leigazoltatta a Pallenberg autóját vezető Zsák József 39 éves budapesti születésű, református vallású, nős gépkocsivezetőt — ez mind rendőri jelentésből derült ki később, hogy megindíthatassa ellene az eljárást.

De azután egyszer mégis csak tovább mehettek. És oda is értek. Háromnegyed tizenegy után öt perccel Pallenberg már kezét szoríthatott a jobb egyes páholyban ülő Molnár Ferencel, aki már izgatottan várta és aki már éppen telefonáltatott ki Mátyásföldre, hogy nem történt-e valami baj a bécsi repülőgéppel.

Háromnegyed tizenegy után hat perccel felszaladt a függöny a Vígszínházban. Megkezdődhetett a főpróba...

Kedd

15

Terézia

Az
vassa
Bel
Tize
Felsőh:
— Ó
pet én
*

Szerda

16

Gál ap.

A mű
a Fésze
rakozot
cér oly
ami m
és ideg
ritkaság

soha sincs ellene, e
pincérnek, ha egysze
téved, egyszer-mássz
vagy ha a vendég
hagyja várni.

A minap Kabos C
pincér, ez a szórak
gálta ki. Gyors te
húst meg a többi
de Kabos a végén
valamit. Odaszólt

ubab

V *

n. Mert
ember
kem is
vigság,
gond-
l, vig-
elárisra

ácsesi . .
Tem jó
rágább
, mint

ég baj
ve szí-
mindig
t már
...

z élet.

kiváló
gunva
ságot.
a mai
róbán

radok
vidéki
vi há-
agyok

a pró-
attal:
haj-
anem
ik . . .
vas-

ken a

zázat
bb az

Délbáb

megbízást vállaltam, annak ellenére, hogy az előadandó 137-ik Zsoltárt nem ismertem. Amikor beléptem a hangversenyterembe, amely zsúfolva volt arisztokratákkal, Liszt Ferenc felugrott a zongora mellől, élelem sietett és mélyen meghajolva kezét csókolt. Bár, ismétlem, nem ismertem ezt a Zsoltárt, mégis nagy sikerem volt vele. Liszt Ferenc, aki tudta a körülményeket, extázisban ugrott fel.

elkapta a balfülem cimpáját és megesókolta.

Ettől kezdve ahányszor Budapestre jött, mindég meglátogatott és még igen sokszor hangversenyeztünk együtt. Lisztet, ha valamilyen estére hivatalos volt, sohasem volt szabad megkérni, hogy játsszon, mert abban a pillanatban dühösen otthagya a társaságot. Ha jókedve volt, megtette azt úgymint kérés nélkül. Ilyenkor odajött hozzám és megkérdezte, nem volna-e kedvem énekelni. Természetesen igennel válaszoltam, mire ő mindig megkérdezte, hogy mit akarok előadni. Kivétel nélkül állandóan az ő műveit soroltam fel. „Azt nem!” tiltakozott Liszt. „Akkor nem énekelek”, válaszoltam. Ennek az eredménye azután föltétlen az lett, hogy Liszt mégis csak a saját műveit játszotta el.

A külföldi operaházak, mint például a bécsi, berlini és rotterdami, állandóan elárasztottak meghívásokkal.

Az ajánlatokat sohasem fogadtam el,

mert nem akartam itthagyni Magyarországot és az Operaházat. Ezerkilencszázötben mentem nyugdíjba, akkor, amikor még teljes birtokában voltam a hangomnak. Azóta itt élek ebben a kis lakásban. Színházba ritkán járok, mert drága. Megelégedett vagyok. Csak néhány nap óta bánt valami. Most volt a nyolcvanadik születésnapom, hatvanegy év óta vagyok az Operaház tagja és ennek ellenére sem a Nemzeti Színház, sem az Operaház vezetősége nem gratulált nekem. Édes Istenem, talán igazuk is van, hiszen Saxlehner Emma operaénekesnő már a múlté...

Grisztán

IRTA LAKATOS LÁSZLÓ

Sok év előtt volt. Olyan régen, hogy néha el se tudom hinni, hogy ez megtörtént velem.

Hideg áprilisi este volt és a tavaszi szél ezer boldog fájdalmas emléket zörgetett meg bennem. Nagyon nyomorúságosnak tudtam magamat és nagyon sok akartam lenni akkor. Mindent akartam, ami nem az enyém. A hajamat szökének vágytam, szememet kéknek és arcom sárga bőrét fehér-színűnek, amilyen a reichstatti hercege lehetett. Akartam... Akartam, hogy valami új történjen velem, valami egészen új és gyönyörű, olyan, ami még senkivel nem történt... Hideg este volt, puha köpenyem galériját följebb tűrtem és míg a város-

ban jártam (keresve, keresve mindent és semmit sem keresve jártam) végtelenül meglepett, hogy a házak kövei nem sírnak velem. Hirtelen zenét kívántam, a legpompásabb kagylót, a színházi nézőteret, dús ékszereket, finom asszonyi arcokat, amelyek a félhomályos páholyban mint bús liliumfők aláhajolnak a zene érzelmeségében, parfümök kellettek volna, frakkos urak, akik boldogan ülnek hölgyeik mellett, zenekart óhajtottam hallani, kezemben színlapot gyúrni, gyöngyház látócsövek, Gerbeaudcukorkák, selyemharisnyák, amelyek olyan színűek, mint a pezsgó, lábak, amelyeket sosem boríthatok csókkal és a felvonás végén boldogan élvezni a nagy,

— Mióta vár rám? —

reménytelen szerelemben, amit ilyenkor egy percig minden férfi érez a primadonna iránt. Színházban ülni! Este tíz óra volt és kívánságom két órával ezelőtt még játszva teljesíthető szeszély, most elérhetlen vágy és álom.

Tovább mentem az Andrásy úton. Hirtelen ragyogó autókat láttam és egy keleti fejedelemnek öltözött színpadi portást. A színlap Richard Wagner Trisztánját hirdette. A legszebbet, amit a mester írt. Az előadás csak negyedóra múlva ér véget és máris benn voltam a márványos előcsarnokban.

Nem egy embert, mindenkit vártam. Az előadás végét vártam, a magas lépcsőkről alálejtő előkelő tömeget, selymes színházi belépőket, félig eltakart ékszerek csillogását és az előadástól érkező arcokat, amelyeken még rajta a zene másvilági fényessége.

Ugy tettem, mintha volna odabenn valakim. Az egyik jegyszédőtől fontoskodva megkérdeztem, hogy mikor lesz már vége és közben többször az órámat is izgatottan néztem. Amikor pedig letelt a negyedóra, háttal oda-dőltem az egyik márványoszlopnak, hogy mindenkit lássak. És mégis csak egyet láthattam meg, egy valakit.

Almáimból érkezett, vagy...? Ketten kísérték. Mingyárt megállapítottam, hogy a férje és a sógora. Kicsiny volt, mint egy porcellánhercegnő, szőke haja sugárzó, filigrán vállára eper-színű köpeny borult, lába a pezsgő-színű harisnyában a legkarcsúbb, a legfinomabb.

— Utána fogok menni — gondoltam. — Ha autóba száll, taxit veszek és utána hajtatok. De add ő én Istene, hogy gyalog sétáljon haza. Így tovább fog tartani és láthatom is.

— Hogyan akar hazamenni, Marianne? — kérdezte a férje és hangja csupa gyöngédség volt.

(— Vajjon mióta lehetnek házasok.)
— Inkább sétáljunk. Olyan jó a friss levegő — mondta ő és máris jobban szerettem hangját, mint a nagy énekesnőét, akinek ma az egész ház tapsolt.

Utánuk mentem. Lépéseim könnyűek voltak. Csoda? Hisz testemben most csak a boldogság nyomott súlyt.

Negyedóra hosszat követtem őket. Percekig jártam lopva, testetlen, halk léptekkel mögöttem, elébe kerültem később és míg mellette elhaladtam, égő arcomat előreszegeztem, az ucca másik oldalára futottam át, lassú léptek-

kel megint elmaradtam, aztán az ő oldalára átsurrantam és megint elibe kerültem. Ő semmit sem vett észre és mire a kapujukhoz értem, már egészen az övé voltam. Csöngettek és míg a házmester jött, tekintetem egy melléuccából ólalkodott rá.

Azután... Azután egy fényes földszinti terem megvilágosodott és ők asztalhoz ültek. Én az ucca túlsó oldalán mindent láttam és gondolatban arra kértem őt, hogy bár abban a szép, finom belépőben vacsorázza, amelyben az Operában volt. És tényleg! Ugy ült az asztal mellé, ahogyan az Operából jött, egy pillanatot nem töltött azzal, hogy átöltözködjön és nekem ezzel fájdalmat okozzon. A tányérját már nem láthattam az ablakpárkánytól, de láthattam csodálatos szőke haját, amint a tányér fölé hajlik és vállán néha megrándult a belépő. Vajjon mit mond a férjének? Miért vacsorázik belépőben. Mert értem teszi, csak az én kedvemért. Ezt mindennél jobban éreztem.

Lassan ettek és biztos, hogy ez is miattam volt. Sokáig, nagyon sokáig szerettem volna őt látni és néha fel-alá kellett járnom az uccában, nehogy egyhelyt való ácsorgásom gyanússá váljék. Éjfél lett, a feketénél tartottak. Szinte éreztem a kávé mély, részegítő illatát. Édesen, erősen éreztem akkor mindent. A keblem csupa szív volt, egész testem csupa szív. Most már tudtam, az életemre megy ez. Nemsokára talán eloltják a lámpát és akkor...

A férj most cigarettára gyújtott. A sógor talán elköszön. Eszeveszett fájdalom szorította torkomat. Halántékom lüktet. Ajkamba haraptam, a szememet lehunytam. Azután nagyon tiltakoztam valami ellen, a férjével... egyedül... most... és azután belülről szóttanul is nagyon erős szóval szólítottam őt.

Percekig voltam így és csak akkor nyitottam ki a szememet, amikor a kaput már újra betették. A színházi köpenyben jött felém az innenső oldalra és drága lába már a kocsiút testén lépett. Tenyeremet kellett volna alája terítenem, de olyan izgatott voltam, hogy még a kalapomat sem tudtam megemlíteni.

— Mióta vár rám? — kérdezte és kezét nyújtott.

— Amióta élek, Izolda — hazudtam.

— Mindenhová követlek, Trisztán — mondta és karját karomba öltötte.

Percek alatt elterjedt a hír: Fremiert, a tenoristát meggyilkolták. Reggel, amikor inasa benyitott hozzá, hogy a fürdőszobába vezesse, vérbe-fagyva találta szobájának parkettjén.

Természetesen azonnal telefonált a rendőrségre. A prefektussal beszélt személyesen, aki jóbarátja volt az énekesnek és aki megdöbbenve hallgatta a borzalmas hírt. Legjobb emberét, Rocker komisszárt küldte a Dronot uccába és a lelkére kötötte, hogy a gyilkost minden körülmények között kutassa fel.

Tíz perc sem telt bele és a komisszár megérkezett Fremier lakására. Keresztül haladt az előszobán és belépett a tenorista hálószobájába. A szoba közepén feküdt mozdulatlanul a test, arccal előre, a frakk fekete szövetén megalvadt vér és az egyik kezében kis piros szalagot tartott.

Rocker megvizsgálta a holttestet. A melle is véres volt és a detektív megállapította, hogy a gyilkos szemtől szemben állott áldozatával, amikor lelőtte. Ugy látszik, Fremier a kapott lövés után menekülni próbált, megfordult és így esett arccal előre.

Megindult a nyomozás.

Hol volt Fremier tegnap este ?

Ezt megállapítani nem volt túlságosan nehéz. Este barátaival Fougnetnál vacsorázott, egy kicsit többet ivott a szokottnál, tizenkét óra tájban autóba ültek és a Döglött Patkányba mentek, két óraker pedig elvált a társaságtól, a Döglött Patkány portása autót sipolt számára, véletlenül ismerte a taxi sofőrjét, Gaston Duval volt, együtt szolgáltak a harminckettes vérteseknél.

Rocker megtalálta Duvalt. A sofőr készséggel szolgált felvilágosításokkal, tudta, hogy az az úr, aki kocsijába ült, Fremier volt, a tenorista. Hallotta egyszer a nagy operában énekelni. Monsieur Fremier meglehetősen kapatos volt, amikor kocsijába szállt és bement a lakásának címét. Utközben, a Blancke uccában, az egyik kis bár előtt megállította a kocsit, kifizette a sofőrt és bement a brisztóba, ahol valaki nagy hangon énekelte a Parasztsücsületet.

— El tudna vinni abba a brisztrába ?
— kérdezte Rocker.
— Természetesen Monsieur — válaszolta Duval.

Éjfélkor érkezett Rocker a bárba. A kis helyiség tele volt, az egyik asz-

talnál frakkos urak, a másik asztalnál gallért nem viselő apacsok ültek és Rocker csillogó-ékszeres hölgyek és a Rue de la Paix kis midinetjei között talált helyet.

A zongorát öregedő, kopasz férfi verte. Különös volt, hogy ebben a füstös bárban csak operarészleteket harsogott a zongora. És néhány taktus után a Bajazzó nagyáriáját játszotta az öreg, énekelni kezdett. Szép, meleg, csengő volt a hangja és vitte fel, felcsodálatos művészettel.

— Ez Barbous! — állapította meg Rocker — a Bajazzókat csak Barbous énekelte így.

És mellé ült a zongorához.

*

Barbous néhány évvel ezelőtt a nagy opera tenoristája volt. Becézett, szerelett, megbecsült művész, akit azonban utolért az a borzalmas végzet, amely a művészeket nem kerüli el, megöregedett. Hangja még nemesen szárnyalt, de már sokat veszített erejéből és szerepeit egyiket a másik után Fremier kapta. Az öreg védekezett, harcolt, aratta a sikereket, egy napon azután feladta a csatát. Fremier ugyanis megkapta a becsületrendet, amelyre ő annyi évig hiába várt.

Feladta a csatát és eltűnt. Inni kezdett, hol itt, hol ott látták feltűnni, bárokban zongorázott, énekelte és minden száma után büszkén mondtatta barátainak:

— Ezt csinálja Fremier utánam!

Rocker ismerte Barbous történetét. Leült mellé, bevárta, amíg elénekelte ariáját, amíg hajlongva köszönte meg a tapsokat és amíg kiszáradt torkát egy pohár burgundival leöblítette. Azután feléje fordult, szembe nézett vele, merően a szeme közé és nagyon komolyan megkérdezte:

— Hová tette a becsületrendet Barbous mester?

Az öreg Rокkerra nézett, megremegett a szája, mondani akart valamit, hirtelen sírás rázta meg, a zsebébe nyúlt és elővette a becsületrend keresztjét.

Hangtalanul adta át a komisszárnak.

*

Nem tagadott semmit Barbous. Gyűlölte Fremiert, aki miatt el kellett hagyni az operát, aki kiturta a közönség kegyéből, aki fiatalabb volt és aki

győzött. Évek óta lángolt benne a vágy, hogy bosszút álljon, évek óta riadt fel nappali álmából, mert maga előtt látta Fremiert, becsületrenddel a mellén.

És azon a bizonyos éjszakán Fremier bejött a bárba. Részeg volt, mellén viselte a becsületrendet és nem ismerte meg Barboust. Kőtekedett mindenki-vel, abszintot ivott és amikor Barbous elénekelte a Bajazzókat, tántorgó lépésekkel ment a zongorához:

— Ezt te nem tudod énekelni öregem! Azt nem így kell! Több szívet és több hangot! Hallgass meg engem, én Fremier vagyok!

Belekezdett. Soha, sehol még ilyen szépen nem énekelte Leoncavallo zenéjét. Az alkohol megsokszorozta hangjának erejét. Szállt a dal, repült, vitte magával a hallgatókat és amikor befejezte, zokogva borult a zongorára.

Az egész közönség lelkesen tapsolt. Az emberek felálltak és úgy üvöltöttek. Fremier szeme tele volt könnyel. És még egy ember sírt a sarokban... Barbous.

Hát eljött ide is. Hát elhódította ezt a közönséget is. Ideál, becsületrenddel a mellén, fiatalon, diadalmasan, frakkban és elveszi tőle, az öregtől, közönsége lelkesedését.

Ez fájt. Nagyon fájt Barbousnak.

És amikor Fremier elment, Barbous nem tudott énekelni. A teremben ott csengett még a diadalmas hang — és az öreg Barbous nem merete megkockáztatni az összehasonlítást.

Négy óraker indult haza. Részeg volt. Valami ismeretlen ördög a Dronot uccába vitte. Szinte álomban bandukolt oda. Megnyomta a csengőt, a kapu kinyílt. És a házmesternek Fremier nevét kiáltotta oda.

Felment az emeletre. Fremier még ébren volt. Ajtót nyitott és abban a pillanatban az előszobalámpa fényénél felismerte elődét:

— Barbous!

Barbous előrelépett. Deliriosus szemével Fremiere nézett és csak egyetlen szót tudott mondani:

— A becsületrend!

Ami azután történt, arra már nem emlékezett.

*

Ezen az éjszakán autón hagyta el a bárt Barbous mester.

Jobbról is balról is egy-egy detektív ült mellette.

KAKASZÉP

IRTA

HARGITAI

TIHAMÉR

*Itt kuporogtam lázas szívvel
Suhanc-életem bűvös idején
Vörösre tapsoltam a tenyerem,
Ha a „Koldusdiák“ ment odalenn,
Vagy a „Baba“ és a „Kis szökevény“.*

*Azt hittem akkor, enyém a világ,
Hogy minden hegedű nekem dalol...
Szédülten láttam a mélység felett:
Blaháné, Kürük nekem integet,
Hogy égő ajkuk énfelem hajol. —*

*Nem tudtam akkor, mi a szervedés,
Vidám voltam, együgyű és bohó...
Nem hittem volna, hogy lesz óra még,
Miódon szívemből az óra kiég
S aranyhajam behintli majd a hó. —*

*Milyen jó volna egy estére csak,
Ha elmúlna a fájdalom, a kín,
Feledni a bús férjfiéveket
És nevetni ahogyan csak lehet
A hosszú Solymosin és Tollagin. —*

*Milyen jó volna egyszer újra még
Suhancnak lenni szép tavaszidőn...
Hallgatni „Lili“ belépődalát,
Kürynek dobni szegfűt, violát
S csókfára vágyni a kakasülön.*

Amin az egész világ nevet

A week-end élet örömei.

1929

avagy a városi kislány falun.

(La Vie Parisienne)

Gyermekszáj

— Na fiacskám, hogy tudsz számolni?

— Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolc, kilenc, tíz, bubi, dáma, király, ász.

(Le Rire)

Öngyilkosság után

— És ugye kisasszony, mikor elkövette az öngyilkosságot, zuhanás közben lezajlott az egész élete?

— Csak tizenöt éves koromig jutottam el. A harmadik emeleten ugyanis fennakadtam.

(The Passing Show)

Mai gyerek

— Mondd meg nekem, kislám — kérdi a hitoktató az első elemiben, — ki volt az első testvérpár?

— Kokain és Ábel.

(Le Sourire)

— Nagyságos asszony, kérem, tessék gyorsan kijönni, azt hiszem összelevesztettem a vezetékeket. A rádió egészen jeges, a villamos hűtőkészülék pedig a Barcarólát énekl...

(Punch)

Szegény gyerek...

Rendő (a síró, eltévedt gyerekekhez): Hát miért nem kapaszkodtál az édesanyád szoknyájába?

— Mert nem értem el, rendő bácsi!

(La Vie Parisienne)

Tanító: Mondd, Jonny, te mikor születél?

Jonny: Én egyáltalában nem születtem, tanító úr kérem. Nekem mostohamamám van.

(Graphic)

Nyár

GRAPHIC

— Nagyságos asszonyom, mikor kel fel reggelenként?

— Mikor az első nap sugarak besütnek a szobámba!

— Nincs az egy kissé korán?

— Sőt! Az ablakaim nyugatra néznek!

(Sourire)

A játékkaszinóban

— Csodálatos ez a technika százada! Van már taviró drót nélkül, közlekedés ló nélkül, lőpor füst nélkül...

— Csak egyet nélkülözünk mi férfiak! Hozományt asszony nélkül!
(La Vie Parisienne)

Albérló öröme

— Addig nem engedem ki a lakásból, amíg a lakbért ki nem fizeti...
— Hála Istennek, végre lesz egy állandó lakásom...
(Jugend)

Tósz

És hiszjék el nekem, hölgyeim és uraim, én szívesebben vagyok gyomorbajos, mint milliárdos. Mert a milliárdosok mind meghalnak, a gyomorbajosoknak pedig csak az öt százaléka.

(Lustige Blätter)

Nehéz eset

Ilse és a kis Hans luftballonokkal játszanak. Hosszas fáradozás után végül is sikerül Hansnak a kislány léggömbjét fel-fujni. Ebben a pillanatban azonban hirtelen heves szélroham kerekedik, amely a léggömböt kiszakítja a kisfiú kezéből. Hans bánatosan néz elszálló játékszere után. Oly bánatosan, hogy a kislány vigasztalni kezdi:

— Ne busulj, Hansi, hiszen az én luftballonom volt!

— Igen, ám, de a levegő az enyém volt benne!
(Berlingske Tidende)

Mexikóban

— Sajnos, mennem kell, Miguel. Nyolc órakor egy másik forradalmam van!
(Lustige Kiste)

A feleség hűsége

— Mi megtogadtuk az urammal az oltár előtt, hogy nemesak az örömben, de a szenvedésben is társak leszünk! Éppen ezért mindig zongoráznom kell, ha fáj a fogam. Hogy ő is szenvedjen!

(Paris Pleasure)

Kis anekdoták — nagy színészekről*

Mándoky debreceni direktorsága idején, mint aktuális darabot, játszották a „Magyar fiúk Boszniában“ című életképet és mert hogy ehhez nagy statisztéria kellett, az ezredparancsnok szíves-ségéből annyi 39-es bakát kaptak kölcsön, amennyi csak kellett. Szathmáry Árpád volt a rendező és a csataképelelnetnél kétfelé osztá a bakákat.

— Ezek lesznek a magyarok, ezek pedig a bosnyákok.

Összedugja a fejét egy csomó cívislegény, tanácskoznak, végre a vezetőjük, egy nyalka káplár, kivágja a rezet:

— Tekintetes direktor úr, a Szathmáry úr azt akarja, hogy mi bosnyákok legyünk, ezt a csúfságot nem tehetik velünk, inkább az egész cukk hazamegy a kaszárnyába.

Nyakasan tartották magukat. Végre is kénytelenek voltak a plundrás atyafiak személyesítésére civil statisztákat

Ő segít ki a bajból.

beszerezni. Vigan püfölték aztán azokat a próbákon a karakán hortobágyi legények. Ment a darab, mint a karika-csapás!

Az előadáselőtti nap volt a főpróba. A darab fénypontja a pompásan betanított csatakép volt. A rendező figyelmezteti a katonákat:

— Kérem, holnap estére pontosan fél hétre mindnyájan itt legyenek!

— Az nem lehet — feleli a káplár.

— Miért nem lehet? — riad fel a rendező rosszat sejtve.

— Mert hajnalban gyakorlatra megyünk.

Szathmáry kétségbeesve a haját tépte. De megvigasztalta a derék hadfi:

— Azért ne tesszen haragudni, gyűn három másik zukk a rekrutákból.

*

Petőfi Zoltán debreceni színész korában együtt mulatott kollégáival. Mikor fizetésre került a sor, összeadván garasait, kisült, hogy az nem futja a mulatozás költségeit. Zoltánka feláll, veszi a gallérját és indulni készül.

— Hová, Zoltán? — kérdik a meglógni igyekvőt.

— Megyek az apámhoz és kérek tőle...

Azt hitték, meghibbant az esze.

Zoltán csakhamar visszatér és vadozat új bankóval fizeti a ceppet.

Tünődnek, találgatják, hogy történt ez a nagy hirtelen pénzhezjutás.

— Hol vetted, pajtás?

— Apámtól kaptam, ő segít ki a bajból, ha megszorulok.

Rejtély maradt volna mindéig a dolog, ha Együd István egyszer rajta nem kapja Zoltánkát, hogy a színház előtti fülkéhez kapaszkodik fel, melyben Petőfi Sándor mellszobra diszlett és a mögül kaparász ki valamelyes apró pénzeket. Ugyanis odagyűjtögette azt a pár garast, amit megspórolt...

R. K.

Anók bálványa

REGÉNY. IRTA: P. HEAT

FORDITOTTA: FORRÓDÓL

Tom Gibson, az elkényeztetett színész, megunt a nőket és elhatározta, hogy minden összeköltetést megszakít a szép nemmel. Miss Mary Overton, Overton bankár leánya cselt sző Gibson ellen. Görlnek szerződik ahhoz a színházhoz, melyben Gibson játszik és így kényszeríti a színészt, hogy a szerep utasítása szerint csókolja meg. Gibson a színpalack mögött felháborodva tiltakozik Mary ravasz üdözése ellen, de Mary kijelenti, hogy a harcot nem adja fel. Bosszúra szólítja fel a visszautasított nőket és bojkottot hirdet az elbizakodott színész ellen. A fellázított nők erőszakkal akadályozták meg, hogy a nézők bemehessenek a színházba és Gibsont végzetes bukás fenyegett. Vátságos helyzetében Gibson tiltkárát, Grahamt felkéri, hogy Cane Helén vendéglősnő útján szabadjegyeket osztasson ki, de ezeket is Mary vásároltatja össze titokban, mire a színházi bojtárny még nagyobb lesz. Gibson Grahamt újra Helénhez küldi, hogy felvilágosítást kérjen a szabadjegyek sorsáról.

Mikor belépett a vendéglőbe, Helén nyomban hozzá sietett.

— Mit szól ehhez a szerencsétlenséghez? — kérdezte jól színlelt kétségbeeséssel Grahamtól. — Oh, nem is tudom, hogy mit tegyek! A szemem kisló a szégyentől. Ha talán a tiszteletdíjamat hozta volna el, mr. Graham, akkor ne is fáradjon. Egy fillért sem fogadok el...

Helén ez utóbbi szavai nem jelentettek sem nagylelkűséget, sem áldozatot, hiszen a Marynek átadott ötszáz jegyért kerekén ezerötszáz fontot kapott, tehát még nyert is az üzleten további ötszáz fontot.

Graham tiltakozó mozdulatot tett.

— Hogyan kerültek a jegyek illeték-telen kezekbe?

— Miss Overton megvesztegette az ügynököket. Az egyik megbízottam ugyanis kiszimatolta, hogy miről van szó, megérezte, hogy keresni lehet az üzleten és a jegyek felét eladta miss Overtonnak. Így tehát, ha szigorúan vesszük, tulajdonképpen ötszáz font mégis járna nekem. Ah, kedves Graham, mennyire restellem, hogy éppen maga előtt kell ilyen kellemetlen szerepet játszanom, hiszen úgy szerettem volna megengesztelni...

Graham megrezsent. Jobb kezével önkéntelenül a nyakkendőjéhez nyúlt, ami a férfiaknál mindig a tetszenivágyás ösztönös mozdulata. Érezte, hogy valami szellemes mondással most nagyon változtathatna helyzetén, de leg-

A hasbeszélés titka

Irta: RÓNAI VIKTOR

Ára bérmentve 90 fillér. Megrendelhető: a „Délbáb“ kiadóhivatalában, Budapest, VII., Dohány ucca 12

Gábor Viktória

Kozmetika

Modern szépségápolás, tisztátalan arcok rendbehozatala. Hajszálak, szemölcsök végleges eltávolítása. Arcmasszázs. Olcsó bérletrendszer. (Podmaniczky u. 2. II. em. 4. Vilmos császár út sarkán)

nagyob kétségbeesésére semmisen jutott az eszébe, csak zavartan köhécselt és a torkát reszelte, mint aki gondolkodik, de még nem találta meg a kellő szavakat. Szerencséjére Helén félreértette ezt a szünetet.

— Haragszik, úgy-e? — kérdezte. — Nem is áll szóba velem. Pedig nincsen igaza. Akkor, mikor először találkoztunk, maga egészen másfajta ember volt, mint most. Tudja-e, Graham, hogy maga megcsinosodott?

Grahamnak végre megjött a szava:

— Mrs. Cane — mondta, — ha jól hallom, ön bókokat mond nekem? Most már csak az hiányzik, hogy záptojással dobáljon meg és bojkottot hirdessen ellenem!

— Tessék?

— Ne áltassa magát, mrs. Cane. Nagyon jól tudom, hogy mit jelent az, ha egy feminista nő udvarolni kezd a férfinak. Ez jelenti a hadüzenetet. Oh, éppen eleget tanultam az utóbbi napokban. De figyelmeztetem, hogy nálam nem fog boldogulni.

Mrs. Cane szemei felragyogtak.

— Johnny! — kiáltotta, először szólítva keresztnevéen Grahamt. — Igazán visszautasít? Nem kellek magának? Végre egy férfi, aki más, mint a többiek. Aki nem mond útálatos, émelygős bókokat, hanem goromba, nyílt, őszinte. Erre várok én évek óta. Ez izgat, ez tetszik! Johnny! Verjen meg!

Graham igen buta képet vágott.

— Tessék? — kérdezte.

— Verjen meg! Megérdemlem. Megbántottam magát, rossz voltam, nem vettem észre kitűnő férfiasságát. Töltse ki rajtam haragját és azután szeressen ismét! Úgy érzem...

De Graham nem várta be, hogy miként érez Helén. Rémülten hátat fordított a felgerjedt asszonynak és valósággal kiugrott a vendéglő ajtaján. Odakinn futni kezdett és csak az első mellékucánál állt meg lélekzetet venni...

— Még csak az kellene — mormogta, — hogy vélem is ugyanazt a komédiát játsszák el, mint a gazdámval. Nem, kedves Helén, ebből ugyan nem lesz semmi!

Pauline Starke

éppen annyira tudatában van szépségének, mint amennyire mi meg vagyunk győződve, hogy a Párisi Divatnál olcsóbb és jobb divatlapot nem talál.

A Párisi Divat a külföld legelőkelőbb modellrajzolóival tart fenn összeköttetést és többszáz csodaszép párisi modellt és szebbnél szebb kézimunkarajzot közöl minden számban, amelynek szabásmintái igen olcsó áron megszerezhetők.

Féláron küldjük Önnek a Párisi Divatot egy héttel a megjelenés után (tisztá, visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig $\frac{1}{4}$ évre 3 pengő 50 fillér helyett 1 pengő 80 fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet ingyen és bérmentve küldünk. Kiadóhivatala: Budapest, VII, Dohány uccá 12.

ZONGORÁK, GRAMOFONOK

és minden más
hangszer

Reményinél

BUDAPEST,
VI/37 Király ucca 58-60 sz.

Ezalatt Gibson hazaérkezett miss Dórával. Az inas nagy szemeket meresztett, mikor gazdáját elegáns nővel a karján látta belépni. Erre még nem volt példa szolgálata alatt. De mint kitűnő inas, azonnal a helyzet magaslatára emelkedett. Lesegítette Dóra köpenyét, hangulatos lila fényt gyűjtött és a líkorkészletet az egyik kis kerek asztalra helyezte, mely a szoba szögletében állt a medvebőrrel letakart kerevet mellett.

— Nos, barátom, halljuk, mit akar? — kérdezte miss Dóra, miután rágyújtott egy illatos egyiptomi cigarettára.

— Dóra — mondotta Gibson olyan meleg, közvetlen hangon, hogy a primadonna önkéntelenül megremegett, — mindenekelett egy nagyon fontos kérdést kell tisztáznunk. Hogy állsz szerelem dolgában?

Dóra vállat vont.

— Tőlem függ, ha akarom, szabad vagyok. Lord Swensbury már hónapok óta Afrikában vadászik oroszlanokra, onnan Indiába utazik tigrisekre és aligha tér vissza Londonba az év vége előtt. Mindazonáltal nagyon kitűnően viseli magát. Hetenkint egyszer képeslapot küld, melyben röviden beszámol vadászászmányáról és havonta egyszer pénzt kapok, mellyel hűségét bizonyítja.

— Szóval, a derék lord nem sok vizet zavar!

— Igen, ez a helyzet. Nincs az a zárdanövendék, aki nálam szolidabban és korrektebbül élne.

Lesegítette Dóra köpenyét...

— Szóval, a nyilvánosság nem is sejti, hogy kinek vagy a barátnője?

— Ugyan! Hiszen már magam is kezdem elfelejteni!

— Akkor rendben van. Rátérhetünk a dolog lényegére.

— Csupa fül vagyok! — mondotta Dóra, akinek roppant tetszett, hogy Gibson megint a régi, bizalmas pajtáskodó hangon beszél vele.

— Arról van szó, Dóra, hogy szeretném nagyon megleckézteni miss Overton!

— No, azt meg is érdemli!

— De nemcsak őt, hanem valamennyi hölgyet, akik tegnap és ma olyan nagyon hangosak voltak. Van egy ötletem, mellyel neveltségessé tehetem őket. Sőt több: megszégyenítem őket, az általános gúny középpontjába kerülnek és megszégyenülten fognak visszavonulni.

— És mit tehetek ebben az ügyben én?

— Mindent. Egyenesen rád építek a tervemet.

— Kérlek, Tomy, ne légy annyira rejtélyes. Hiszen látod, hogy majdnem meghalok a kíváncsiságtól.

— Figyelj hát, Dóra. A nőket személyes bosszú vezeti ebben a támadásban. Így állanak bosszút a visszautasított szerelmekért. Nőgyűlölő színében tüntettek föl, aki neveltségessé teszem és megalázom nemüket! Hát ezt

Schiller, a nagy klasszikus

munka közben hideg lábfürdőt vett. Ez okozta korai halálát. Ha úgy tett volna mint Voltaire aki 90 éves koráig élvezte a fenséges kávé-italt, bizonyára még sok értékes munkával gazdagította volna a világot. Cselekedjék hasonlóképp és igyék naponta egy csésze

Meinl-kávét!

fogom megcáfolni. Holnap valamennyi napilapban nagy riport fog megjelenni, amelyben leleplezik, hogy én már férj vagyok. A te férjed!

Miss Dóra levegő után kapkodott. Arcán leírhatatlan öröm és meglepetés tükröződött.

— Drága Tomy! — kiáltotta végre, — ez komoly?

És viharos érzéskitöréssel Gibson nyakába vetette magát és össze-visszacsókolta a megrökönyödött férfit.

— Pardón! — mondotta Gibson, mikor végre meg tudott szólalni, — úgy látszik, egy kis tévedésben vagy. Félreértettél.

— Hát nem azt mondtad, hogy a feleséged leszek? — kérdezte megütközve miss Dóra.

— Igen. De csak a nyilvánosság előtt. Ez lesz a trükk. Az önvédelmünk. Egyébként természetesen továbbra is megtartod teljes szabadságodat és én is az enyémet. A színleges házassággal csak ellenségeinket végezzük ki. Hiszen neked is éppen olyan érdeked, mint nekem, hogy a színházat ne zárják be. Egyébként a dolgot nem is ingyen kérem tőled.

— Hogy érted ezt?

— A dolgot úgy fogom fel, hogy mint ennek a megrendezendő komédiának szerzője, a színtársulatnak igazgatója és rendezője téged szerződtettek erre a szerepre heti száz fontért.

Miss Dóra felháborodva ugrott fel.

**Elromlott a rádiója?
Nem ég a villany?
Ceszakadt a csillár?
Elfőrt a villanykapcsoló?
Egy kis olcsón csillár kéne
a gyermekszobába?**

Száz ilyen apró kérdés merül fel a háztartásban, amelyek mindegyike pár fillérrel megoldható. Lelkiismeretesen és olcsón dolgozom és nagyon kérem, hogyha szükség merül fel, írjon egy levelezőlapot, küldje le a leányt, vagy fáradjon be az üzletembe. Nincs az a csekély munka, mit nagyon szívesen ne vállalnék.

Cím: Schwarz Károly,

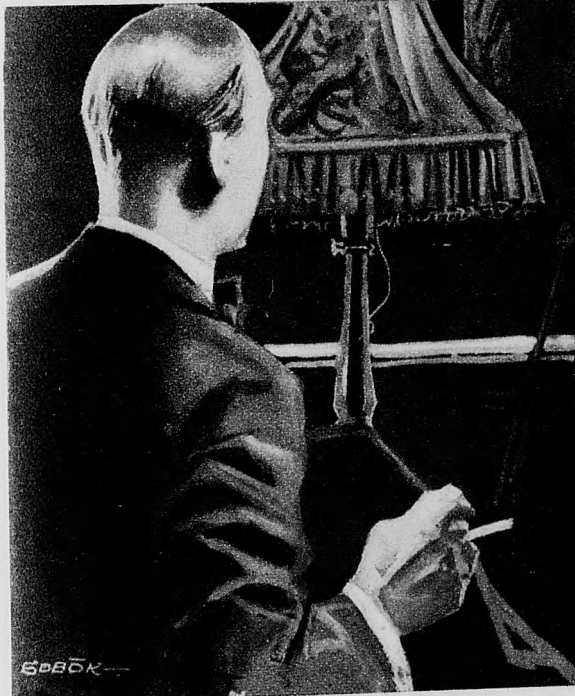
hat. eng. elektrótechnikai vállalat
Budapest, VII, Dohány uca 10 szám
Telefón: J. 352-37

— Megörültél? Pénzt kínálsz?
 — Miért ne? Ez nem szerelmi, hanem érdekházasság, ahol a pénz szerepet játszik. Vagy, hogyha az előzmények után tiltakozol a házasság kifejezés ellen, úgy üzlet, melyet még inkább meg szokás fizetni. Egyáltalában nem szeretem a szívességeket. Senkinek se tudok és nem is akarok lekötöztetnie lenni. Ha valamiért megfizetek, úgy jogom van követelni, hogy az illető az én elgondolásom és ízlésem szerint végezze a rábízott feladatot. Ha ellenben szívességi alapon dolgozunk, ki vagyok téve szeszélyeinek.

Dóra igyekezett erőt venni csalódásán.

— Csakugyan — mondotta epésen, — bocsáss meg, hogy pillanatnyi nagyzási hóbortomban komolyan mertem hinni azt, hogy egy hozzád hasonló kiváló férfi feleségül vehet engem. Tehát üzlet. Rendben van. Heti száz font, ha jól hallottam.

— Igen.

— Megörültél? Pénzt kínálsz?

— Sajnálom, de annyiért nem vállalom. Ha üzlet, akkor alkudjunk. Kétszáz font.

— Nem vagyok képes, kedves Dóra. Tudod, hogy nem dúskálok a pénzben.

— Heti ezer font a gázsíd. Ha megmentem, még mindig marad nyolcszáz. Abból is meg lehet élni.

— Százötven font!

— Egy pennyt sem engedek a kétszázból.

— Felháborító! Hiszen ezen az üzleten te nyersz legtöbbet. A képzelhető legragyogóbb reklámot.

— Azért kérek csak kétszáz fontot. Különbösen most már semmi pénzért se tenném meg. Szóval: nem alkuszom.

Gibson az ajkába harapott.

— Rendben van! — mondta végre bosszúsan. — Legyen kétszáz font. De mondhatom, nem viselkedtél kollégialisan.

— Úgy viselkedtem, mint egy valódi feleség. Megzsaroltalak. Más aszszony is folyton pénzért szipolyozza az urát.

— Gratulálok! Mondhatom, nagyon hamar beleélt magad új szerepedbe! De legalább túl vagyunk a dolog kellemetlenebb részén. Most pedig körtefőnt rendezünk a napilapok szerkesztőségébe és azután együttesen fogadjuk a riportereket.

— Az lehetetlen. Akkor előbb ide kell hozatnom néhány pongyolámat,

háziruhámat és pizsamámat. Csak nem fogadhatom a riportereket ebben az uccai ruhában? Ne feledd el, hogy ott-hon vagytok!

— Az autóm a rendelkezésedre áll. Elhozhatok minden szükséges ruhát. Mire a riporterek ideérnek, már át is öltözködhetsz.

Egy órával később London húsz legnagyobb napilapjának riporterei ültek Gibson szalonjában és szorgalmasan jegyezték a kitünő színész szavait. Gibson a szalon közepén állt, mellette szemérmes mosollyal, a sírástól még piros szemekkel miss Dóra, aki sürti fejbőlintással kísérte férje szavait és néha hallatott csak valami csuklás-szerű, különös hangot, mintha sírást fojtaná vissza.

— Uraim — mondotta Gibson, — régi színházi babona, hogy sem a hőszerelemnek, sem a primadonnának nem szabad házasodnia. A közönség nem szereti, ha kedvencei le vannak kötve. Ezért titkoltuk mi is a nyilvánosság előtt házasságunkat, melyről még a színház direktora sem tudott. A feleségemnek külön lakást béreltem és lopva látogattam, mint valami szerelmes trubadúr. És ez a kifejezés nem is túlzott, mert Dóra meg én valóban rajongva szeretjük egymást. Fájdalom, az utóbbi két nap eseményei arra kényszerítettek, hogy titkunkat a nyilvánosság elé vigyük. Nem szívesen teszem ezt, de bízom az erkölcsös emberek igazságérzetében, az angol nők erényében, és meg vagyok győződve, hogy ezek után méltó elégtételt fogok kapni a méltatlan támadásokért.

A szobában egyre-másra hallatszott a kis fényképezőgépek kattogása. A riporterek lázasan dolgoztak.

— Mr. Gibson — mondotta Smith Jeremiás, a legtekintélyesebb riporter,

TRIUMPH

10 model
**Standard
Portable,**

a
legmodernebb
írógép

Előlről állítható tabulátorral

Vezérképviselet:

Európa Kereskedelmi Rt.

V. Nádor ucca 28 ♦ Telefon: Aut. 110-22

KOÓS JOZSEF

SZÜCS • KÜRSCHNER • FOURREUR
BUDAPEST, IV, MÁRIA VALÉRIA U. 7.
Vis-à-vis: Hotel Hungária, Carlton, Bristol
szállodákkal szemben.

TELEFÓN: AUTOMATA 851-28

A „Déliab“ olvasói
nagy kedvezményben részesülnek.

— legyen nyugodt, meg fogjuk változtatni a hangulatot. Túrhetetlen, hogy éppen a legpéldásabb férjet inzultálják a női méltóság és erény jelszavai alatt. Jó alkalom ez, hogy megmondjuk a véleményünket a túlzó nőmozgalmakról!

— Az egész világsajtó velünk fog holnap foglalkozni! — újjongott Dóra, mikor az ujságírók elmentek.

— Estére telt házunk lesz. Valamennyi erényegyesület, házasságvédő liga testületileg fog mellettünk tüntetni — dörzsölte kezét Gibson. — És miss Overton morfiuminjekciókat fog kérni orvosától. Ilyen kamatos-kamat-al még nem adtak vissza kölcsönt nőnek!

A telefon csengetett.

— Halló! — kiáltotta egy kényszeredett hang, — itt Romney. Mit csinál Gibson? Én félig halott vagyok. Nem tudok sem enni, sem aludni. Maga mit csinál?

— Én, kedves direktorom, nagyon

SZŐNYEGJAVÍTÁS

vidékre is PREIS KATA iparművész-nőnél, Budapest, VII, Rákóczi út 30.
Telefón: József 404-23. (Dr. Preis K.)

okosan használtam fel az időt. Megnősültem. Igen, jól hallja. Megnősültem! Miss Dórát vettem feleségül! Igenis, a partneremet. Hogy mingyárt gutaütést kap a meglepetéstől? Csak üljön le egészen nyugodtan! És ne törje a fejét a nászajándékon. Már én elhatároztam, hogy mit fogok kérni magától. Heti kétszáz font fizetésjavítást. Ném, nem örültem meg. Nagyon is józanul beszélek. Holnaptól kezdve ölni fogják az emberek magukat a jegyekért. Elvégre nékem is van jogom egy kis nyereségrészesedést kérni. Legfeljebb emelje fel a helyáratat... A viszontlátásra, Romney!

XVIII.

Maryt úgy érte Gibson házasságának a híre, mint a derült égből jött villám-

— Legfeljebb emelje fel a helyáratat...

Dr. Szende Emilné

kozmetikus. Modern arcápolás. VI. ker., Benczur uca 2, I. em. (körönd). Tel. Aut. 269-91.

esapás. Komolyan szerette Gibsont és ez a váratlan leleplezés valósággal le-sújtotta.

— Ezért volt hát olyan titokzatos, ezért zárkózott el minden közeledés elől! — kiáltotta kétségbeesetten. — Oh, te ravasz, kétszínű ember! Képzeltétek, hogy mennyire mulathatott rajtam titokban.

Miss Wade és miss Sparkler hasztalan próbálták vigasztalni, Mary nem tudott felocsudni megrendüléséből.

— Egész London rajtam nevet, hogy nős férfi után futottam! Képzeltétek, hogy micsoda csemege ez a barátnőim számára! Ne is tagadjátok, ti is örültök titokban a felsülésemnek. Igenis, kárörömötök van!

— De szó sincs róla! — tiltakoztak a leányok.

— Csak ne beszéljete! — kiáltotta hevesen Mary. — Te Fanny az íróasztalod fölött őrzöd Gibson arcképét, ver-set írtál hozzá a naplódba, fel is olvastad egyszer. Csak kényszerűségből mondtál le róla, mert tudtad, hogy velem úgy sem veheted fel a versenyt!

— Bocsáss meg — mondotta a haragtól pirosan Fanny — azért, mert ezúttal lecsúsztál, nem szükséges a barátnőidet sértegetned! Ha alkalmatlanok vagyunk, elmehetünk. Úgy látszik, nemesak a férfiak fognak magadra hagyni, Gyerünk, Olga!

— Ezt igazán nem érdemeltük tőled! — duzzogott miss Sparkler.

— Ugyan hadd — mondta ajkát biggyesztve miss Wade, — hiszen lá-

tot, hogy szegény majdnem belebolondul a fájdalomba. Már azt sem tudja, hogy mit beszél.

Mary nem törődött velük. Örült, hogy mások is bosszankodnak. Legszívesebben az egész világot megsértette volna. A föld alá bújt volna szegényében. Arra gondolt, hogy még ma bejelenti szüleinek, hogy hosszabb utazást szeretne tenni. Valahová Ausztráliába. Vagy Dél-Amerikába. Vagy talán még jobb lenne, ha huszonnégy órán belül házasságot kötne Jacques Robsarttal...

A feje zúgott. Életében először nagyon boldogtalan volt.

A két megsértett barátnő felháborodva ment az uccán.

— Hát mit szólsz? — kérdezte miss Sparkler miss Wadetől. — Érdemes jó és önfeláldozó barátnőnek lenni? Ezért teljesítettük minden szeszélyét. Akkor természetesen jók voltunk, mikor imádozt Tomyját szórakoztattuk és vigyáztunk rá, hogy kárt ne tegyen magában.

— Én mindig utáltam Maryt — válaszolta miss Sparkler. — Önző, hengegő teremtés, akit teljesen elvakít a pénze. Nagyon örülök, hogy egyszer őt is megleckéztették. Hát nem felháborító, hogy tönkre akarta tenni ennek a becsületes, derék fiúnak a karrierjét?

— Szerencsére nem sikerült és halom, hogy estére fáklyásmenetet rendeznek Gibson tiszteletére. Meg is érdemli. Ma benne ünneplik az angol férj eszményképét. Persze ez fáj Marynek, aki csak a más megaláztatásában tud gyönyörködni.

(Folytatjuk)

Terítés tálalás

A szép tálalás a legegyszerűbb ételt is izletesebbé, gusztusosabbá teszi. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér.

Dáma és gavallér

című füzet kimeríti mindazokat a formákat, melyek a társadalmi érintkezésben a jó modornak és biztos fellépésnek elegendhetetlen kellekét. Ára bérmentve 1 pengő 90 fillér.

Mind a két füzet megrendelhető:

Délbáb kiadóhivatalában, VII, Dohány uca 12.

Pestre jött a "legelegánsabb asszony"

Az Operaházban vendégszerepel most Claudia Victrix, a párizsi opera és Opera Comique művésznője. Claudia Victrix még soha nem volt Budapesten, de azért a pesti közönség jól ismeri és pedig — filmszerepléseiről. A kitűnő énekesnő ugyanis azonkívül, hogy Párizs két operájának tagja, egyúttal egyike Franciaország legjobban ismert filmszínésznőinek is. A filmszcenáriumokat számára férje írja, aki pedig nem kisebb ember, mint a híres Lapéne, a *Matin* tulajdonosa. Az operaénekesnőt pesti vendégszereplése alkalmából férje is elkísérte, ami egymaga is érdekes politikai szenzációt jelent. Tudvalevő, hogy a *Matin* tulajdonosa eddig nem ismerte Magyarországot s most, hogy vendégünk lesz, kétségtelen, hogy ő is — mint a legtöbb idegen — a lehető legkedvezőbb impressziókkal fog innen eltávozni. Tudniillik a Lapéne-házaspár két hétig marad Pesten s ez alatt az idő alatt — Gombaszögi Fridának lesz a vendége.

Érdekes, hogy a művésznő pesti vendégszereplése is Gombaszögi kezdeményezésére perpektuátódott. Gombaszögi a nyáron Deauvilleben ismerkedett meg Claudia Victrix-szel, aki ott a legelegánsabb asszony címet nyerte. Gombaszögi aztán említést tett Radnaynak, az Operaház igazgatójának a párizsi operaénekesnő esetleges pesti vendégszerepléséről és Radnay örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy vendégszereplési ajánlatot tegyen a művésznőnek. Az Operaház különben már évek óta igyekszik megnyerni őt vendégszereplésre, de mindezekig nem sikerült mégsem nyélbeütni a dolgot.

Mint különös érdekességet említjük meg, hogy Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter sajátkezű levéllel hívta meg az operaénekesnőt vendégszereplésre.

Claudia Victrix szép, fekete nő, aki, ha nem volna híres mozsínésznő és operaénekesnő, az — ékszer-garnitúrájával is hírt szerezne magának. Csodálatos ékszerei vannak. Mindennap másfajta ékszert vesz fel. Egyik nap csak briliáns van rajta, másnap csak gyöngy, harmadnap csupa zafir. Helelig mindennap más ékszert vehet föl.

Claudia Victrix

Egy fényképezőgép naplója

Azt hiszem, eddig egyetlen fényképezőgépnek se jutott az eszébe, hogy megörökítse gondolatait: hogy naplót írjon. Mi eddig mindig csak a mások gondolatait örökítettük meg: én most az egyszer a saját magaméval foglalkozom.

*

A kutyának legfontosabb szerve az orra. A rádiónak a füle. Nekem a szemem.

És az embernek?

Állítólag nála minden szerv egyformán van kifejlődve.

Ez nem is lehetetlen. Tudniillik egyformán rosszul.

Annyira azonban egyetlen teremtménye a világnak se vitte, mint én, ezt szerénységem fenntartása mellett meg kell állapítanom. Én ugyanis, amit kitűnő szememmel meglátok, azt soha többé nem felejtlem el. Hát melyik kutya mondhatja el magáról, hogy megörökít egy szagot? Hogy felszív egy illatot és arra bármikor szüksége van, előkeresi és újra érezheti? Az eb egy impresszionista. Mindig csak azt a szagot élvezi, amelyik éppen az orrához verődik. Én ellenben maga vagyok a következetesség. Aki egyszer a szemem elé kerül, az soha többé el nem bujhatik előlem.

Én csinálom a történelmet. És néha a válópereket is. Nem csoda hát, ha egy kissé büszke vagyok fényképezőgépi mivoltomra.

*

Az ember, akit mellém rendelt a sors, hogy kiszolgáljon engem, kissé buta. Állítólag igen sok a buta ember. Buta fényképezőgépről viszont még nem hallottam.

Rezsőnek hívják az embert. Ő magával visz engem a többi emberek közé, én ezért eltartom őt. Néha kellemetlenkednek szegénynek a hitelezői, én azonban ilyenkor mindig kellő időben exponáltam magam érte.

Rezső borotvált arcú, kopaszodó hajú, vízesszemű ember. Nincs az a halkilencsés kis gépecske, aki gusztyusabb ne volna őnálá, de hát az emberek ízlése más. Lehet, hogy nekik a Rezső tetszik. Pedig lúdtalpa is van, egy lúdnak se

lehet különb. Ujjainak vége sárga a vegyi anyagoktól, fogai sárgák a cigaretázástól és szeme sárga az irigységtől, ha más fotografusnak sikerül valami, ami neki nem.

Engem már megszokhatott volna annyi év alatt, amióta szolgálatomba fogadtam s mégse tud velem bánni. Sokszor olyan számárságokat csinál, hogy el kell rontanom a felvételét. Én elvégre finom lény vagyok, sokat adok a nűánszokra, velem nem lehet ahárhogy bánni! Utálom a gépies munkát. Ennek a Rezsőnek pedig semmi egyénisége nincs.

És milyen bután tud nevetni!

*

Engem a színháznál kivétel nélkül mindenki szeret. Senki se fordul felém barátságatlan arccal. Láttam már idegességükben dühöngő sztárokat és sirógörzös primadonnákat; de mikor arra kerül a sor, hogy a szemembe nézzenek, mindegyik felvett valami jámbor mosolyt. A nők külön kisminkelik magukat a tiszteletemre s a férfiak bepüderozzák kezdődő szakállukat. Általában ünnepélyesebbek lesznek, ha arról van szó, hogy én foglalkozom velük. Igazán nem tudom, miért kell természetellenes arcot csinálni mingyárt, míhelyt ráfordítom valakire az ábrázomat. Ebben a tekintetben a kulisszák hasonlíthatatlanul intelligensebben viselkednek.

*

Rezső színházi fotografus, én tehát az összes színészeket jól ismerem. Van közöttük olyan, aki két ököllel tör magának utat, hogy le ne maradjon egy fényképezésről s van álszemérmes, aki kéreli magát. Sőt olyan sztár is van, akinek szegény, buta Rezső néha direkt könyörög, hogy engedje blazirt ábrázalatát megörökíteni. Végre persze sikerül is. De ha egy ilyen kérelős alak lemarad a képről, halálosan megsértődik.

*

A színigazgató ráparancsolt Rezsőre, hogy vegye le a barátnője aktját. A barátnő mint színész másodikrendű, mint akt harmadrendű. Engem azonban nem lehet befolyásolni. Én őszinte vagyok.

Én meg
milyen
nagyok
karja
retusált
jó fén
angelo

A M
hetek k
csinálj
perc is
hogy k

A p
egy sz
röl. A
relem
csinál
örült,
En d
világo
megse
mond

A s
a len
meg
nagy

Deibad

Én megmutattam, hogy a barátónő csipője milyen széles és hogy a mellei milyen nagyok s hogy a lábszára görbe és a karja vékony. Akkor jött a Rezső és retusálta az egészet. Minek ahhoz egy jó fényképezőgép, amit egy Michelangelo is meg tud csinálni?

A Michelangelónak órák, napok, néha hetek kellettek hozzá, hogy valakiről képet csináljon. Nekem néha egy századmásodperc is elég. S még van, aki azt mondja, hogy kettőnk közül ő a művész!

A primadonnának van egy férje és egy szerelme. A férj nem tud a szerelemtől. A multkor a primadonna és a szerelmem éppen csókolóztak, mikor Rezső csinált róluk egy pillanatképet. Előre örült, hogy milyen jól fog ő most zsarolni. Én azonban tisztességes vagyok. Én világosságot eresztettem a lemezre. A kép megsemmisült. És becsületblendémre mondom: mindezt önzetlenül.

A szubrett a multkor megsimogatta a lencsémel. Én hátából nem örökíttem meg az ő lencséjét. (Pedig van neki egy nagy a hátán.)

Mielőtt Rezső, a buta valamit csinálna velem, mindig belenéz a keresőmbe. A naivának is van egy keresője, de állandóan elnéz felette.

A szendének van egy barátja. A multkor azt mondták Rezsőnek: csináljon kettejükről egy időfelvételt. Meg is csinálta. A kép azonban nem lett valami jó. Rezső ugyanis nem mert elég sokáig exponálni, mert félt, hogy nem tart addig az egész viszony.

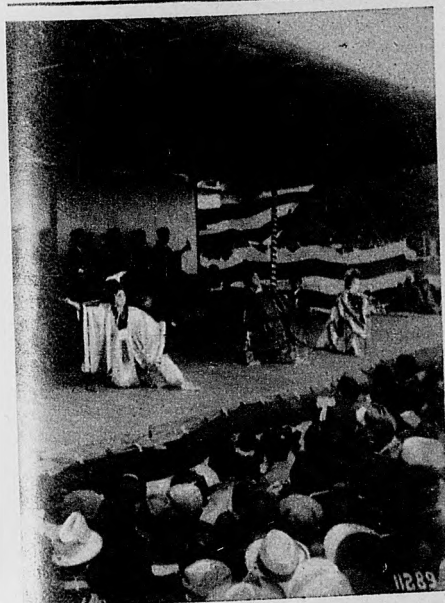
A bonviván kétségbe volt esve, mert egyik kritikusa éles hangot használt vele szemben.

Nálam viszont az a baj, ha én nem vagyok elég éles valakivel szemben. Kiismerhetetlenek ezek az emberek.

Én jobban fiatalítok, mint Voronoff, jobban fogyaszlok, mint egy punkroller. Én megállítom az időt. Én széppé varázsolom az életet.

Én vagyok a világ ura.
Ami nem is csoda. Hiszen Gép vagyok!

Szánthó Dénes

Előadás egy japán szabadtéri színházban.
Háttérben a zenekar

Japán szindarab, amelyben a színészek kritizálják a színház személyesítettségét

Gigli magyar nyelvtudománya

Aki szenvedélyes rádióamatőr s élénk figyelemmel kísérheti a külföldi rádióállomások műsorát, többször hallhatta, hogy a *berlini adó a Staatsoper* műsorát közvetíti. *Pattiera, Melhior, Gigli* és a többi világnagyság nevei között egy elég ismeretlen nevű basszista tűnt fel mindenkinek. Hangja: orgonabúgásszerű. Meglepő szép basszusa — *Helge Lindbergre* emlékeztetett...

A speaker — a berlini *Scherz* bácsi —

Ernster Rezső

nehezen törte a magyar nevet, mikor bement: — *Desső Ernster*...

Ezek után hadd mutassam be a pesti publikumnak Ernster Dezső urat,

a Pécsről Berlinbe származott basszistát,

aki most néhány hetes szabadságát idehaza tölti. Szimpatikus fiatalember, mesz-

szire néző mély, szláv szemekkel.

Most idehaza énekel. Persze nem az *Operában* — ahhoz úgy látszik kevés ajánlólevél a berlini *Staatsoper* sok-ezermárkás szerződése, — hanem a pécsi leptomában.

Ernster Dezső, ugyanis a pécsi főkántor fia.

Eredetileg ő is kántor akart lenni, már csak tradícióból is, miután Ernster Dezső régi, híres kántorcsalád sarja. De azután mégis meggondolta a dolgot és bár hangja, mélyen zengő basszusa már kora fiatalágától kezdve nagy feltűnést keltett *Baranya* székvárosában — mégis inkább kereskedelmi pályára lépett.

— Nem sokáig tartott azonban az én kereskedői karrierem — meséli mosolyogva Ernster Dezső, — mégis csak győzött a tradíció, amely a zene

mélységes tiszteletére tanította a familia minden egyes tagját. A kereskedői elvek a sarokba kerültek, én a zene mellé pártoltam és ha családi szokás ellenére nem is mentem kántornak — operaénekes lettem.

Az első sikerek Pécsen kezdődtek,

hiszen innen indultam el annak idején...

A pécsi hangversenydobogón kaptam az első tapsokat. Persze nagy út vezetett innen a berlini *Staatsoper*ig, de mégis megjártam. Bécsbe mentem először az Akadémiára, utána egy évet a *plaueni*, egy esztendő pedig az *elberfeld-barmeni operánál* töltöttem. Jó iskola volt. Ujabb állomás következett most már mindig felfelé: *Duisburg*. Második éve pedig a berlini *Staatsoper* basszistája vagyok...

Sokat énekelek, majdnem mindent.

Legszívesebben a Mefisztót. Ez a legjobb és legkedveltebb szerepem.

Ezenkívül a *Gyöngyhalász, Márta, Afrikai* nő. Sokat énekelek ezenkívül a berlini *Studióban* is...

Igen kedves esetem volt *Giglivel*, aki legutóbbi Berlinben jártakor nagy örömmel vette tudomásul diskurzusunk alkalmával, hogy — magyar vagyok. Azonnal magyar tudományával hozakodott elő és számos magyar szót sorolt fel, amelyet itt tanult nálunk. Sajnos, tudományának részletei a „keszenem”-en és a „keszi csokolom”-on kívül nem reprodukálható.

Haza, Magyarországra, most csak látogatóba jöttem igen rövid időre, aztán megyek vissza Berlinbe, ahol rengeteg munka vár rám. Egyike vagyok a színház legjobban foglalkoztatott tagjainak. A *Staatsopernek* ugyanis nem kevesebb, mint

kilenc basszistája van, mégis előfordul, hogy hetenként ötször énekelek.

Szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy a berlini publikum nagyon megszeretett...

a

a fa-
skedői
zene
szokás
ak —

tek,

ején...
aptam
veze-
ig, de
n elő-
évet
ig az
öttem.
cövet-
Duis-
berlini
ndent.

z a
em.

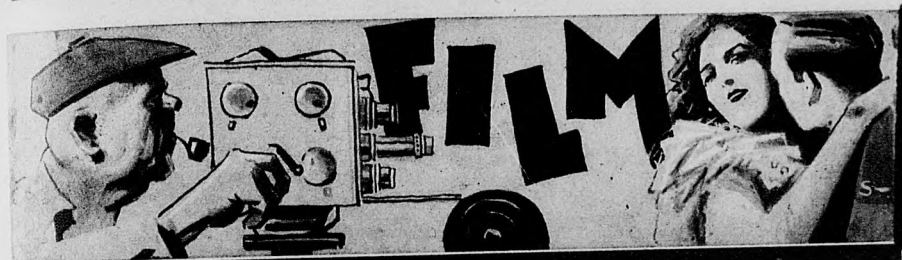
Márta,
nkívül

glivel,
nagy
usunk
gyok.
hoza-
sorolt
Saj-
kesze-
n''-on

csak
időre,
ahol
Egyike
foglal-
pernek

elő-
éne-

atom,
meg-

Anita Page (Fotó M-G-M)

A filmvilág titkai

IRJA
HAVAS ZSIGMOND

Néhány trükk

Gyakran megtörténik, hogy egy-egy érdekes filmjelenet után a mozinézők ezt a kérdést intézik egymáshoz: „Hogyan csinálhatták?” A kérdésre kevesen tudnak válaszolni, mert majdnem minden filmjelenetet más és más trükkel vesznek fel és az a trükk, amely tegnap még nagyszerűen bevált, holnapig — esetleg — már elavul. Minden nagyobb filmgyárban több úgynevezett trükkmester dolgozik, akiknek az a feladatuk, hogyha a rendező megakad a munkában, segítségére legyenek.

Vegyünk például egy esetet. Egy készülő filmben fontos szerepet játszik az a jelenet, amikor a hős fejfelé neki-

ugrik az ablaküvegnek, hogy késelem nélkül az uccára jusson. Arról természetesen szó sem volt, hogy ebben az esetben a filmszínész egy valódi ablaktáblát üssön keresztül a koponyájával, hanem az üveget olyan anyaggal pótolják, amely egyetlen karcólást sem ejtett a hősn.

Ez az anyag: közönséges cukor...

A cukrot lüznön megolvastják és bizonyos hőfokig hevítik. Utána egy márványlapra öntik és hártlyavékonyságúvá hengerlik. A cukor gyorsan kihűl és egyben üvegheménységű lesz. A mozinézők valódi üvegnek nézik.

Egy amerikai filmgyárban legutóbb egy rémdrámát készítettek, amelynek több jelenetében rengeteg pókháló sze-

A két komikus az oroszlán elől a fára menekült. A valóságban nem ilyen veszedelmes a helyzet, mert külön felvétel készült a komikusokról és az oroszlánról. A fehér vonal mutatja a képen azt a határt, ahol a két felvételt összekopirozták

Ez az oroszlán viszont nem is él... A féltelmes vad bőrébe egy statisztát bujtattak

repelt. Annyi pókhálóra volt szükség, amennyit egy pók ezer év alatt sem tudott volna szőni. Természetes, hogy a pókhálókat mesterségesen kellett előállítani. A gyár technikai főmestere egy speciális gépet konstruált erre a célra, amely majdnem olyan, mint egy villamos fűrő. A technikus a fűrő végét olvasztott gumiba mártotta és egy mozgó csiga szélére célzott vele. A leg-tökéletesebb pókhálókat állította elő.

Gyakran megtörténik, hogy a filmszereplők vadállatokkal szerepelnek együtt. Persze, hogy ezekben az esetekben a legritkábban kerülnek össze valódi vadakkal. A kérdést ilyenkor úgy szokták megoldani, hogy külön felvételt készítenek a szereplőkről és külön felvételt a vadállatokról. Ezt úgynevezett lencsetakarással érik el (erről más alkalommal bővebben fogunk szólni) és végül a két filmet összekopirozzák.

Abban az esetben, ha a szereplők — mondjuk — egy oroszlánal viaskodnak és a jelenetet nem lehet kettős felvétellel elkészíteni, akkor egy statisztát oroszlánbőrbe bujtatnak és ez a statiszta játssza el az oroszlán szerepét...

Nemrégiben egy Dolores del Rio-filmét készítették Kalifornia egyik vadregényes, elhagyatott vidékén. A

film legérdekesebb jelenete hatalmas felhőszakadásban játszódik le. A rendező egyszerűen megrendelte a felhőszakadást a gyár mérnökénél, aki egy ezer méter hosszúságú gumicsővel helyezte el a szereplők feje felett. A gumicsőbe centiméteres távolságokban egy-egy lyukat vágtak. Ezekben a lyukakon keresztül kellett volna a víznek a szereplők nyakába zúdulni. Víz azonban nem volt a környéken és ezért több kilométer távolságról hatalmas tankokon kellett a vizet a felvétel színhelyére szállítani. A vizet moláros szivattyúk nyomták fel a gumicsőhálózatba.

Ki ne látott volna már olyan filmet, amelyben a szereplők tányérok, csészéket és különböző bútordarabokat vagdossanak egymás fejéhez. A szereplők ilyenkor nagy kárt okoznak — nem egymásban, hanem edényben... Ez a kár azonban a valóságban nem akkora, amint az a mozivásznon látszik, mert a tányérok, edények és bútordarabok nagyon olcsó anyagból készülnek. Ez az anyag a pálmaliliom szára, amely amellet, hogy könnyű — tehát nem okoz fájdalmat, ha valakinek a fejéhez vágják — könnyen összeragasztható. A filmvilágban dobálózásra majdnem kizárólag ilyen yukka-tányérok használtnak.

azután egyszerre az elevenére tapintok, nekilendül és lelkesedéssel beszél.

— Bizonyos! Meg vagyok győződve arról, hogy a hangosfilm a jövő filmje. Talán meglepi önt ez a határozott kijelentés, de ne felejtse el, hogy önök itt Európában még nem láttak, nem hallottak ezen a téren mást, mint

az első tapogatózó, bizonytalan kísérletek primitív eredményeit.

De Hollywood ma már teljesen a hangosfilm jegyében él. Erre rendezkedett be és a műtermek technikai felszerelése annyira tökéletesedett, hogy egészen rendkívüli, valóban rendkívüli meglepetésekre számíthatnak ezen a téren.

Nézetem szerint az eddigi hangosfilmeknek egy nagy organikus hibájuk volt. *A rendezők elfelejtették, hogy filmen, még ha hangosfilmről van szó, akkor is*

a kifejező gesztus többet mond, mint akármilyen hosszú prédikáció.

A filmnek elsősorban a mozdulatot, a mozgást kell megörökíteni. A hang, a kísérő zaj csak aláfesti az eseményeket. *A hosszú tirádákat, végnélküli dialógusokat hagyjuk a színpadnak.* A film par excellence az élet mozgalmasságának kifejező művészete, amely most már elérte a tökéletesség legmagasabb fokát, miután az élet zaját és hangjait is híven megörökíti és reprodukálja.

Legutolsó filmünkön feleséggel együtt több hónapig, naponta tizenhat órát dolgoztunk. Ez a

film már ilyen princípiumok szerint készült. Néhány hónapon belül eldőlt a kérdés, hogy helyesen okoskodtam-e. A közönség ítélni fog. Addig nem is dolgozunk, hanem utazással töltjük az időt. Innen a Como-tó mellé, majd Párizsba, Londonba, Japánba és Kínába utazunk és márciusban térünk csak vissza Hollywoodba.

Ebben a pillanatban leányosan karcsú hölgy szalad felénk, boldogan ujságolja — *megnyertük a golfpartit.* Ezután... ezután Douglas Fairbanks már nem igen törődött a riportterrel. Mosolya túlságosan udvarias, ez megérteti, hogy vége az intervjúnak.

(Globetrotter.)

Douglas Fairbanks

Lily Damita szerelmei

Lily Damita szerelmeiről már nagyon sokat írtak és beszéltek. Sok szó esett az ő nevével kapcsolatban néhány hercegről, exkirályról, trónörökösről és arisztokrátáról, de mindig nehéz volt megállapítani, hogy ezekből a mendemondákból mi igaz és mi nem. Alább maga Lily Damita mondja el szerelmeinek történetét és most meggyőződhetünk arról, hogy ez a nagyszerű és tempera-

mentumos párizsi asszony, ez a kitűnő filmszínésznő nem tagadja, hogy néhány-szor már szerelmes volt és hogy néhányszor még szerelmes — lesz... Ime Lily Damita története:

— Armondo... Igy hívták az első embert, aki szerelmes volt belém. Nyolcéves voltam és ő tizenkettő. Portugál volt. Egy házban laktam Armondóval: ő az első emeleten, én a harmadikon. Szerelmesleveleimet egy

Gyermeksztr Lily Damita házában

ibolyac
tettem
Armon
láig és
mert f
éves ke
is. Ke
nagy
tékeny
a félté
neki, r
kor is
minde
tékeny
nie.

Nem
ta, ho
kal is
és le
megti
neken
kivel
Egy r
bemü
bátyj
pen
szett
ő. Ar
el is t
ból,
beteg
is lát

A k

Ez
sik fi
sérge
volt
szép
volt
dig n
tato
ga
keré
vitt
libó
t ke
part
pár
nek
szak
meg
ber
út
ng
ag
nem
am
án
ból

Délután

a férfi nagyon szerencsétlen lett. A felesége elhagyta, elvesztette a pénzét, sőt a haját is... Pedig akkor még csak harminckét éves volt.

Nem is hallottam róla többé.

Az első herceg

Közben felnőttem és táncolni tanultam. Ezután már gyakran felléptem és filmeztem is. Nem sokkal később meghívtak Bécsbe és az osztrák főváros egyik zenetermében egy német herceggel ismerkedtem meg. Hosszú hónapokon keresztül filmeztem Bécsben és ez alatt az idő alatt minden szabadidőmben a herceggel voltam. Szerelmünk igen romantikus volt és bár gyakran összevesztünk, mind a ketten szentül hittük, hogy szerelmünk örökké fog tartani. Hogy milyen romantikus szerelem volt közöttünk, arra jellemző a következő eset: A herceg egyszer Prágába utazott és mivel nekem közben sürgősen Berlinbe kellett utaznom, táviratot küldtem a hercegnek, aki a rossz idő ellenére azonnal autóba ült és Bécsbe jött. Egy hatalmas orchideacsokrot és két ezüstbe foglalt elefántlábát adott ajándékba. Az elefántot ő maga lőtte Afrikában.

Hosszú időn keresztül legkedvesebb tárgyaim közé tartozott a két elefántláb, de egyszer mégis meg kellett válnom tőlük. Édesanyám kijelentette, hogy nem tűri tovább a lakásban, mert kellemetlen szaguk van...

Hollywoodi férfiak

Lassan a herceg is eltűnt az életemből és bár ezután nagyon sok férfi rajongott értem, egyiket sem vettem komolyan, mert egyik sem szeretett igazán és szívből. Amikor Hollywoodba érkeztem, Victor Fleming rendező volt az első férfi, akivel megismerkedtem. Állandóan kísérgetett, ez azonban nem is volt több. Ugyanilyen ismeretségben voltam Ronald Colmannel, aki partnerem volt, de szerelemről egy szor sem esett szó közöttünk.

Rajta kívül még három férfival voltam jóbarátságban, Charlie Chaplinnel, Harry Crockerrel és Harry D'Arrast rendezővel. Gyakran voltam az ő társaságukban, de szerelemről sohasem beszélgettünk. Chaplint sokra becsültem, mint filmszínészt és embert, de sohasem tudtam volna beleszeretni. New-Yorkban viszont gyakran voltam

Paul Morand író társaságában, de a menyasszonya sohasem voltam. Igazán nem értem, hogy az emberek honnan vették eljegyzésünk hírét.

Egyidőben sokat beszélgettek arról, hogy Charles Rogers filmszínésszel is jóbarátságban voltam. Ez azonban egy igen ártatlan flört volt és csak azért voltam néhányszor a társaságában, mert egy házban laktunk.

Biztosan sokan kíváncsiak arra, hogy most szerelmes vagyok-e és hogy a kellemetlen találgatásoktól megkíméljem magamat, ki kell jelentenem, hogy — igen. Egy amerikai férfiről van szó — aki nagyon szerelmes belém és még nagy szerepet fog játszani az életemben — a nevét azonban nem mondok meg, mert Amerikában nagyon komoly dolog a szerelem és egyelőre nem is nyilatkozom személyéről... Egyszer, ha aktuális lesz a dolog, ugyanis megtudnak mindent... Hogy azonban ő lesz-e az utolsó szerelmes férfi az életemben, azt egyelőre nem merem állítani...

Lily Damita egyik szerepében

Marion Davies

Estelle Taylor

Mi történt?

A leggazdagabb filmszínész nő

Marion Daviesnek, aki nemcsak filmezéssel, hanem telekspekulációval is nagy vagyont szerzett, annyi háza van Hollywoodban, hogy talán maga sem tudja hány. Erre jellemző a következő történet is:

Anita Page, az ismert fiatal filmszínész nő autóba ült és azt mondta a sofőrnek, hogy hajtson Pasadenába. A sofőr erre megkérdezte, hogy melyik úton vezesse a kocsit, mire Anita Page az útirányt így jelölte meg:

— Hajtson el Marion Davies háza mellett.

— Jaj kérem — felelte a sofőr, — ugyanúgy mondhatta volna, hogy hajtson el egy benzinkút mellett.

A történethez tartozik, hogy benzinkút Hollywoodban minden uccasarkon van.

Mástfél filmszínész nőnek nevezik

Estelle Taylort, Jack Dempsey boxbajnok feleségét. Senki sem tudta, hogy ezt az elnevezést minek köszönheti, míg maga Estelle Taylor a következő magyarázatot nem adta:

— Lon Chaney új filmjének női főszerepét játszom és ebben a szcenárium szerint félig kínai, félig maláj, félig pedig fehér nő vagyok. Három fél pedig — ugyebár? — egy és féllal egyenlő...

Marceline Adair

filmszínész nő három év óta él Hollywoodban. Mindenki tudta róla, hogy filmszínész nő, de senki sem látta őt még a moziban. Ezzel szemben állandóan jól élt és ragyogóan öltözködött. Most azután kiderült, hogy a kis vöröshajú Marceline miből élt az elmúlt három év alatt. Különböző trükkökkel a lakására csábított ismert filmszínészeket és amikor a gyanutlan áldozat már a lakásán volt, megjelent a „férj”, aki botránnyal fenyegetőzött, de bizonyos ellenszolgáltatásért hajlandó

volt hallgatni... A fájdalomdíjat minden esetben boldogan kifizették az áldozatok, mert nagyon félték a botránnyától. Három éven keresztül csinálta ezt Marceline Adair, míg most egy ismert filmszínész, akit szintén a lakására csalt, nem volt hajlandó fizetni és néhány ökösapással elintézte a „férj”-et. Ezután a szokatlan jelenet után Marceline volt az, aki könyörgött a filmszínésznek, hogy ne csináljon botránnyat. A férfi azonban nem szegyezte magát és a rendőrségre ment. A detektívek éppen akkor fogták el Marcelinet, amikor csomagolt és „férje” társaságában el akart illanni. A férjről kiderült, hogy többszörösen büntetett betörő. A naiv hollywoodiak csak most kezdenek azon gondolkodni, hogy Marceline Adair milyen szerepeket is játszott az elmúlt három év alatt...

Nemesak az egyszerű polgáremberek,

hanem a fejedelmek és uralkodók is szeretik a filmet. Albert belga királyról és Mária jugoszláv királynéről már régen köztudomású, hogy helenként többször is megnézik a filmműjondságokat. Most a svéd királyi házról is ki tudódott, hogy nagyon szeretik a fehér vászon művészetét. Márta svéd királyi hercegnő különösen Greta Garbo nagy csodálója és az új Garbo-filmeket többször is megnézi a királyi udvar kis mozijában.

Buster Keaton statisztá-

szerepet játszott Renée Adorée új filmjében. Ez úgy történt meg, hogy a híres komikus a stúdióban megnézte a Renée Adorée-film felvételeit és eközben a rendező, tréfából arra kérte, hogy álljon a statiszták közé. Buster eleget tett a kérésnek és szó nélkül beállt a tömegbe. A szereplők megtapsolták, de Buster Keaton komoly maradt és egy utalványt kért a rendezőtől a szereplésért. Az utalványt megkapta és azt azonnal be is váltotta a filmgyár pénztárána hét és fél dollárra.

Nancy Carroll

Ő az „Ábris rózsája”. A remekbe készült hangosfilmel kizárólagos joggal mutatja be a Royal Apollo

ib

ylor

nin-
az
oot-
csi-
nost
tén
ndó
lézte
enet
gött
ljon
szé-
ent.
k el
rje”
jról
letell
nost
Mar-
szolt

k,
k is
lyról
égen
ször
ost a
hogy
észe-
lönö-
s az
nézi

e új
hogy
nézte
t és
érte,
uster
élkül
meg-
moly
dező-
meg-
tta a
lárta.

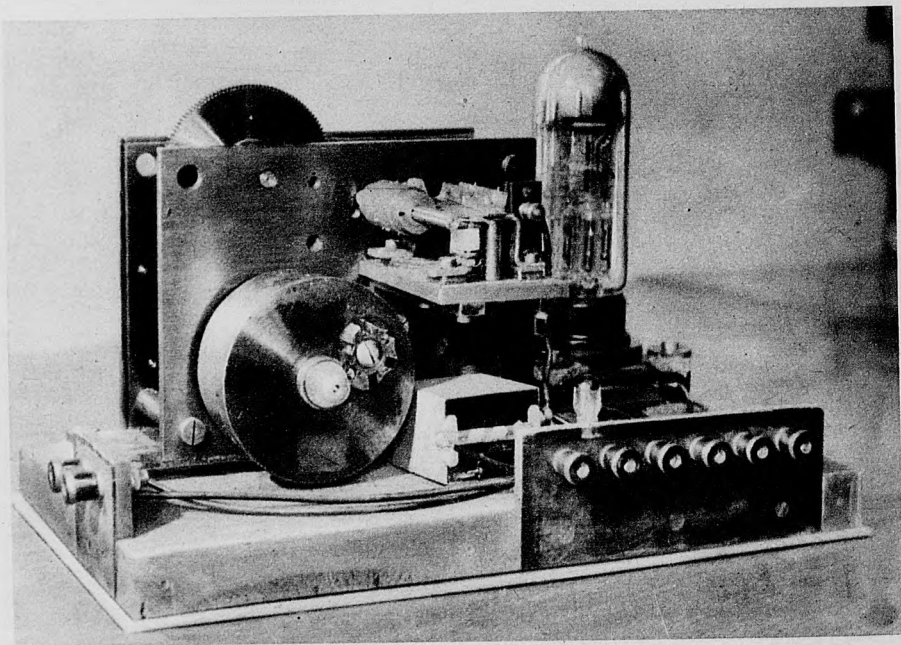

Hogy működik a szünetjelző óra?

Nemcsak Magyarországon, hanem úgyszólván az egész világon ismerik a budapesti szünetjelző készülék hangját. Ezzel szemben a rádióamatőrök közül senki sem látta még a Schertz bácsi után legnépszerűbb ismeretlen ismerőst, amelynek a hangjából már foxtróttot is készítettek. Éppen ezért felkértük Tomesányi Béla mérnököt, akitől a készülék elve és kivitele származik, hogy mutassa be írásban és képpen olvasóinknak a Studio szünetjelzőjét.

Irta:
Tomesányi Béla
póstamérnök

— Először is legyünk tisztában a szünetjelző készülék működésével. A készülékben van egy ugyanolyan acél hangfésű, mint aminőt a régi zenélőórákban találhatunk. Ennek nyelveit egy lassan forgó henger kiálló acélpecekkel pendítik meg. A rezgő nyelv egy permanens mágnes egyik sarkát képezi, alatta — egy kis légréssel ellátva — van a másik sarok. Ha a nyelv rezeg, a légrés a hangrezgés ritmusában változik és így a mágnesre húzott tekercsek kapcsain hangfrekvenciás változó feszültség keletkezik. Ez egy háromfokozatú erősítőre adva — meg-

A szünetjelző készülék

felelő erősítés után — a lakihegyi kábelre jut.

A szünetjel tehát a Studióban nem ad hangot és nem mikrofonon keresztül dolgozik,

hanem közvetlenül elektromos hangrezgést állít elő, amely csak fejhallgatóban vagy hangszóróban alakul át hanggá.

Maga a készülék egy kis — körülbelül 20 × 30 × 25 centiméteres — fémdobozban van elhelyezve erősítőjével együtt és a Stúdió erősítőjének egyik eldugott sarkában áll. A henger forgatása ezidőszereint óraművel történik, de a közel jövőben valószínűen áttérünk a motorikus hajtásra.

a 67-ik oldalhosszon. Következik legújabb rádióhíreink elmondása.

Gigli, a világhírű tenorista még mindig nagy ellensége a rádióknak. Legutóbb Breslauban vendégszerepelt és ekkor az ottani adóállomás vezetősége felkérte, hogy néhány dalt énekeljen el a mikrofon előtt.

Ezért ötezer márkás tiszteletdíjat ajánlott fel neki.

A tenorista azonban még ennyi pénzért sem volt hajlandó a rádióban szerepelni. — Más.

A gramofon-hangversenyek kétségkívül a legnépszerűbb műsorszámok a budapesti Studióban. Alig múlik el nap, hogy tucatjával ne érkezne levél a rádiótársasághoz, amelyben az előfizetők egy-egy gramofonlemez eljátszását ne kérnék. Éppen ezért a pesti Stúdió elhatározta, hogy

egy gramofonhangversenyt ad, amelyen csak azok a lemezek szerepelnek, amiket az előfizetők kérnek.

Ez a hangverseny október huszadikán lesz. — Más.

Érdekes kuriózumként említtem meg, hogy ugyanezt a hatást Münchenben egy egész „Szünetjelző szobával” érik el. Ott ugyanis hangolt fémlapokat ütöget egy kalapács. A keltett hangot a szobában felállított mikrofon veszi fel és alakítja át elektromos rezgéssé. Tehát a szobában teljes csendnek kell lenni, különben a zaj vagy beszéd is az adóra kerül. Ezért kell Münchenben erre a célra egy teljesen különálló szoba.

A szünetjelző készülék — amelynek motívumait Polgár Tibor, a Stúdió karnagya szerezte — a postakísérleti állomáson készült. Meg kell még említenem befejezésül, hogy ezen elv szerint bármilyen hangszert „elektrofizikálisan” lehet ugyanilyen módon.

Különös esemény színhelye volt az elmúlt héten a newyorki rádiókiállítás nagyterme, ahol csecsemők részvételével altatóversenyt rendeztek.

Minden csecsemő mellé egy hangszórót helyeztek el, amely altatódalokat ontott ki magából szakadatlanul.

A győztes az a csecsemő lett, aki először aludt el a rádiódada mellett. Más.

Sehol sincs annyi orvhallgató Európában, mint Olaszországban. Hozzávetőleges számítás szerint

Olaszország területén közel egymillió ember rádiózik jogosulatlanul.

Ezzel szemben az előfizetők száma hatvannyolcezer. Más.

A postakísérleti állomás

megkezdte telefonkísérleteit rövid hullámú adóján.

A kísérleti adó 300 watt energiával ötvenegy méteren dolgozik. Ezidőszereint jelölvasásokat közvetít, de rövidesen már zenezámokat is fog továbbítani. Más.

Mai rádióhíreink elmondását befejeztük. A viszontolvasásra a jövő héten ugyanitt.

MAGYAR EMBER *
* VESZI FELESEGÜL

* **Tagore** UNOKAHUGÁT

New-Yorkban kocsimosó, *Kanadában* milliárdos farmer, *Párizsban* eszcájpucoló, *Rómában* képeslevelezőlapot árul, *Pittsburgban* a földet vájja, *Kínában* pogány mongolokat térít s repülőgéppel bekalandozza a magas északot: mindegy, hogy hogyan csinálja — de mindenütt ott van...

Magyarral mindenütt találkozol.

Legalább is így van, ha a *Saturday Chronicle* című és Londonban megjelenő tekintélyes angol hetilapnak hinni lehet. Már pedig miért ne lehetne hinni...

Ez az angol újság részletes tudósítást közöl *Rabindranath Tagore* legújabb mesejátékának kalkuttai bemutatójáról, amelyről különben a magyar lapok is megemlékeztek. Megírták azt is nálunk, hogy a darab egyik főszerepét maga a szerző alakította: *Rabindranath Tagore*, míg a női főhős a nagy költő unokája: *Amati Tagore* volt.

Ez az előadás már így is megemlézésre méltó, hiszen nagy ritkaság az, ha a szerző maga játssza darabja főszerepét — azonban

a kalkuttai *Tagore*-premiernek egy speciális magyar érdekessége is van

a *Saturday Chronicle* szerint.

A *Tagore*-darab egyik szerepét ugyanis

egy *Alexander Havas* nevű, nem hívatásos színész játszotta, aki az angol lap szerint „budapesti, osztrák származású“

és aki állandóan *Tagore* házában él.

Az angol riport előadásából az is kiderül, hogy ez az „osztrák“ férfi, mint *hadifogoly tisz*t került hosszú és kalandos utazás után Indiába, ahol mérnök lévén, a csatornaépítési munkálatoknál helyezkedett el.

Az angol folyóirat még hozzáteszi, hogy a mérnök nemsokára rokoni kapcsolatba kerül a nagy költővel, mert

rövidesen elveszi feleségül *Tagore* egyik unokáját.

Már most, hogy ez a bizonyos unoka azonos-e a *Tagore*-darab női főszerepét alakító *Amati Tagore*val — az nem kerül ki a tudósításból.

Bennünket természetesen az érdekel a legjobban, hogy

ki is ez az *Alexander Havas*,

aki, ugye mondanunk sem kell, nem osztrák és magyarul *Havas Sándornak* hívják.

A budapesti főkapitányság bejelentő-hivatala persze nem egy *Havas Sándort* ismer.

Sajnos. Hanem egészen pontosan — *huszonhetet*. Kár lett volna végigjárni valamennyit, hiszen a pestiek között semmi keresnivalónk. Inkább kerestünk visszafelé. Hosszas böngészés után megállapítottuk, hogy

1914-ben három olyan *Havas Sándor* volt bejelentve Budapesten,

akinek adatai (persze csak az évek száma után következtethettünk) meg-egyezhetnek a kalkuttai mérnökével.

Keressük hát fel ezeket! Az első — *nem azonos*. Itt él Pesten, bőrüzlete van a *Paulay Ede* utcában. A másik, sajnos, szintén nem az! Ahogy könny-be borult szemű édesanyja elmondja,

1917-ben elesett az orosz fronton.

Hátra van még a *harmadik*. Az adatok szerint ez a *Havas Sándor* 1914-ben a *Szigervári ucca 48-as számú házban* lakott. A házbeliek tanúsága szerint elköltöztek a *Bulyovszky* utcába.

A *Bulyovszky* utcában ugyancsak nem tudnak róluk semmit.

A *Havas*-legendának vége — gondoltuk. A következő pillanatban azonban előbukkan egy kedves öregasszony és megadja a várva-várt felvilágosítást:

— Én tudom, hogy kit tetszik keresni! Tessék csak elmenni ide a szomszédba, a *Munkácsy ucca* és *Nagy János ucca* sarkán lévő házba. Ott lakik a *Havas*-fiúnak egy nagynénje, az tud róla beszélni...

Végre hát tényleg sikerült! *Vass Antainé* — aki valóban annak a bizonyos *Alexander Havas*nak nagynénje — a következőkben meséli el messzi Indiában élő öccsének *Pest*ről elinduló élettörténetét:

— Az öcsémnek két fia volt. Géza és Nándor. Az apjuk: Havas Béla a Kereskedelmi Bankban volt főtisztviselő, amíg meg nem halt. A két gyereket az anyjuk nevelte tovább a szűkös nyugdíjából. Mikor jött a háború, Géza, az idősebb, huszonnégy éves volt ekkor, azonnal bevonult katonának. És ahogy kiment a frontra,

az első ütközetben, még 1914 telén, elesett a szerb haretéren.

A másik fiú: Nándor, gimnáziumi tanulmányainak elvégzése után ugyancsak bevonult katonának és hamarosan orosz fogságba került. Sokáig, nagyon sokáig nem hallottunk róla semmit. Az

anyjuk, szegény, akit amúgy is megviselt idősebb fiának halála, belepusztult a nagy várakozásba.

A fiútól szomorú fogságából csak azután érkezett meg az első életjel, amikor az anyját már eltemették. Jött még néhány levél Szibériából, ha jól emlékszem Nizsnij-Novgorodban volt, de amikor aztán közöltük vele a tragikus hírt, ezek a szórványos levelek is elmaradtak. Évekig nem hallottunk semmit felőle. Csak kerülő úton tudtuk meg, hogy él még, sőt, jól megy sora.

A gyerek ugyanis tán vagy másfél évvel ezelőtt levelet írt az édesanyjának, az ő nagyanyjának, aki Aradon él. Legutóbbi ottjártamkor olvastam is ezt a levelet, bizony már nem tudom pontosan, hogy honnan volt kelteztve, az bizonyos, hogy Indiából...

— Kalkuttából?

— Lehet, hogy onnan. Azt írja, hogy annak idején megszökött a fogságból és rengeteg viszontagság után vergődött el odáig, ahol most van. Ott igen jól megy dolga. Valami építkezésnél van s

igen jól fizetik,

nagyon megszerették. Mikor azután elmondjuk Vassénak

az angol ujság cikkét, amelyben Alexander Havas szerepel, azt így próbálja megfejteni:

— Nagyon könnyen lehetséges, hogy az öcsémről van szó. Jóképű gyerek volt nagyon. Sajnos, nincs fényképem róla, anyjának minden holmiját másik nővérem vette magához, aki szintén közben Aradra költözött édesanyámhoz. Ami pedig a két név közötti különbséget illeti, hogy az angol ujság Alexander-ről ír, míg viszont őt Nándornak hívják,

könnyen lehet, hogy a Nándort Sándornak értették, ami idegen fordításban, úgye Alexandernek felel meg.

Én most már egészen bizonyosra veszem, hogy Nándor az, akiről abban a cikkben szó van...

— Tagoreről vagy az unokájáról tett valami említést Havas Nándor abban a levélben? kérdeztük végül a nagynénit.

— Nem, erre határozottan emlékszem, egy szót sem. De lehet, hogy akkor még nem ismerte őket...

Ennyit sikerült megtudni Havas Sándor alias Nándorról. Ezek az adatok valószínűvé teszik, hogy Havas Nándor budapesti nyolcadik gimnazista, későbbi orosz hadifogolytiszttel azonos a kalkuttai Tagore-előadás „osztrák” szereplője, Tagore unokájának vőlegénye.

Jelenel egy japán szindarabból

Régi idők — mai idők

A színházak körül mindig azok az anomáliák voltak, amelyek napjainkban is lépten-nyomon előfordulnak. Ime egy-két példa a régi jó időkből. Ezt olvassuk a 88 évvel ezelőtti lapokban.

Ének vagy próza ?

„Ujabb időben azon túlnyomórúság miatt, mely miatt a pesti színháznál az operai engesztelen keserű viták keletkeztek azon kérdésben, hogy dráma kell-e inkább vagy opera — szempontunk e tárgyra nézve: szükség, hogy legyen színházunknál mind a kettő, amennyiben mind a kettő mulattatáson kívül nemzeti célokat mozdit elő s szívesen óhajtjuk, hogy a

Colleen Moore új filmszerepében
(Fotó First National)

művészet béküljön ki önmagával, ne civakodjék többé a szín- és daljáték, hanem öleljezenek össze egyazon nemes célban.

A pikáns darabok akkor is tetszettek, mert már a sajtó is kénytelen beleavatkozni a közönség ízlésébe.

A német színházról így írnak: „Egyébiránt e színpadon az operán kívül még a bohózatok és ezen erkölcs-telen és ízlésrontó kinövésén a bécsi külvárosi csapszék muzsikának, kelle-ténél jobban pártoltatnak s fájdalom, hogy a mi közönségünknek is hozzá kell szokni azon kétértelműségekhez és trágárkodásokhoz, melyeket azelőtt szegyen nélkül nem hallhatott s melyek lényegesebb eredményük, hogy sem azok egy hatósági tilalom figyel-mét kikerülhessék.”

Intelem a színészeknek

Az akkori kritikus így vigyáz a színészek mentalitására. „Kiknek elő-adásain a művészet szelíd örömeit tisztán élvezni akarjuk, azoknak minden erkölcsi mocsoktól, disznóság s alacsony szenvedelmek minden bélyegétől menteknek kell lenniök s mű-vészi szorgalommal és tanulmánnyal az élet fedhetellenségét kötni össze. Így fognak lassanként elenyészni azon balvélemények, melyek a színészekre nézve manapság is számosak kebleit ülik, így fognak ők is felvergődni a közbecsülés azon szép társasági fokára, hol például a bécsi udvari színház tagjai a közvéleményben állanak.”

Szemelvények egy szigorú kritikából

„Arra, hogy színművekben élvezetünk legyen, első és multhatatlan megkívántatóság, hogy halljunk és értsünk. Mit használ a világ minden szép beszéde, a legügyesebb drámai ecsettel festett indulatok, ha nem halljuk, nem értjük a mondottakat, ha aggodalmasan kell a fül elé tartanunk s kényelmetlen helyzetekben színpad felé fordulnunk, hogy valamicskéhez jut-hassunk a szavalás kincseiből Igye-kezzenek a bajon segíteni s ne forduljanak jobbra-balra hanem a közönség felé.

* Nincs sanzón* * MONDJA Solti HERMIN

Estéről-estére rendkívüli sikereket arat mostanában Solti Hermin az egyik varieté-színpadon. A premiéren a publikum viharosan tüntetett mellette. A spontán ováció eklatáns bizonyítéka volt annak, hogy Solti Hermin ma is kedvence a közönségnek. Az ő egyéni, érdekes előadásmódja ma is tetszik a publikumnak, akár sanzónt ad elő, akár darabban lép föl. Mégis huzamosabb ideig nélkülözniünk kellett Solti Hermin művészetét. Hogy miért, erre vonatkozólag kérdést intéztünk a művésznőhöz, aki a következőket mondta.

— Egészen őszinte leszek s azért megmondom bátran, hogy a *stagnálásnak nem én voltam az oka*. Szerettem a színházat, eszemágában sem volt soha szakítani a színpaddal. Legutóbbi időben azonban nem volt erre lehetőségem. *Elsősorban sanzónékesnő vagyok*, így ismernek s ha szabad szereptelennek lennem, ebben volt mindig sikerem. Sanzón pedig ma nincs. *Nem azért, mert nem kell mert hisz meggyőződhetett róla éppen mostani szerepléssel kapcsolatosan, hogy a sanzón nagyon is kell. Nem elég elénekelni egy-két sanzónt, a publikum folytonos ráadást követel.*

Igen, ez így van. *Kell a sanzón és mégis jelenleg én énekelek egyedül sanzónt a fővárosban.* A kabaréigazgatókban sincs hiba, mint ahogy azt sokan hiszik, sőt amint ezt én is jó ideig hittem és vallottam is. *Külsőre a sanzónokban van a hiba.* Ma senki sem foglalkozik sanzónírással, mert ez, úgy látszik, nem fizetődik ki. *Az is lehet, hogy ma nem tudnak sanzónokat írni.* Kabarédarabokat, jókat, rosszakat vegyesen százzámra kapnak ma a kabaréigazgatók, sanzónokat alig. A színésznőnek magának kell sanzónok után futkosni s futkározás közben szomorú tapasztalatokat szerez. Szóval

nincs sanzón, mert nincsenek sanzónírók és ezért nincs — sanzónékesnő.

Valóságos gigászi feladat volt most

is rám nézve sanzónhoz jutni. Renge-teget kellett szaladgálnom, míg végre megfelelőt kaphattam. Igazán nem értem, olyan jól megy a kabaréíróknak, hogy a sanzónokat már lenézik és elhanyagolják? Igen, ez a legfőbb oka ennek, hogy sem engem, sem más sanzónékesnőt nem láthat a publikum. *Szándarabban viszont nem szívesen lépek föl.* Játsszom, ha kell, de érzem, hogy ez nem az én terrénumom, én pedig csak azt szeretem csinálni a színpadon, amiben százszázalékosan biztosra mehetek.

Tizenöt éve nem léptem föl darabban és most olyan óriási lámpalázat éreztem, hogy csak kitértem a színpadra. Viszont amikor sanzónt kellett énekelnem, bár huzamosabb idő óta nem voltam színpadon, mégis a legcsekélyebb lámpalázat sem éreztem. *Hiába, ez az elemem.*

Szóval, azt izenem az íróknak, hogy nekik kell a sanzónt föltámasztani.

Solti Hermin (Fotó Krontz)

FIASTYÚK

Irta: Lőrincz Miklós

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizáróan Dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Bécsi uca 1. szerezhető meg. (Copyright 1929. by Dr. Alexander Marton, Budapest)

Személyek : $\left\{ \begin{array}{l} \text{Öregember} \\ \text{Bíró} \\ \text{Jegyző} \\ \text{Nehéz István} \\ \text{Gulyás Margit} \\ \text{Ügyvéd} \\ \text{Kalivoda Malvin} \end{array} \right.$

Történik : a büntető járásbíróóság egyik tárgyalótermében

Bíró : Megértette az ítéletet ?

Öregember : Igenis, nagyságos bíró úr, megértettem.

Bíró : A bíróság felmentette magát, de figyelmeztetem, hogyha még egyszer leissza magát és részegségében ilyen ostobaságokat fog elkövetni, a legszigorúbb büntetéssel fogom sújtani.

Öregember : Jaj, dehogya is iszom én többet, nagyságos bíró úr... dehogya is iszom.

Bíró : Se sört, se bort, se pálinkát.
Öregember : Hát pálinkát, azt nem mondom, nagyságos bíró úr... mert hogy az embernek bánata van, aztán a bánatra jól csúszik a pálinka.

Bíró : Hát ne bánkódjék semmin... hanem örüljön.

Öregember : Öröme meg a bor csúszik jól, nagyságos bíró úr... a mult héten egy szikra kis öröme három liter rizlinget ittam meg... most tessék valami rendesebb örömet elképzelni.

Bíró : Én nem képzelek el semmit... csak annyit mondok magának, hogy vigyázzon magára.

Öregember : Igenis.

Bíró : Elmehet.

Öregember : Köszönöm alássan... nagy öröm ez most nekem, nagyságos bíró úr.

Bíró : Szóval, akkor most a nagy öröme bemegy a legközelebbi kocsmába és iszik egy nagyot.

Öregember : Ugy látom, a nagyságos bíró úr nem nagyon ismerős a helyi viszonyokkal... a legközelebbik kocsmában, instálom alássan, olyan

a bor, hogy életfogytiglani fegyházra kellene ítélni a kocsmárost... se íze, se mérge... hanem a harmadik sarkon... ott olyan bort mérnek, hogyha az ember csak két literrel megiszik belőle, már megérzi, hogy ivott valamit.

Bíró : Ugy látom, öreg, mi még fogunk találkozni egymással.

Öregember : Én mindig szívesen látom a nagyságos bíró urat... Istennek ajánlom. (El.)

Bíró : Bolond egy ember. Melyik ügy következik, kolléga úr ?

Jegyző : Gulyás Margit, kontra Nehéz István.

Bíró : Szólítsa be őket, kolléga úr... a tanuk várjanak kint.

Jegyző (az ajtóhoz megy, kikiált) : Gulyás Margit, kontra Nehéz István! A felek és ügyvédjeik jöjjenek be... a tanuk várjanak kint, míg beszólítjuk őket. (Visszamegy a helyére.)

Ügyvéd, Nehéz István (bejönnek, köszönnek, rendező szerint elhelyezkednek).

Bíró (kis szünet után) : Tárgyalni fogjuk Gulyás Margitnak Nehéz István ellen indított becsületsértési perét. A tárgyalást megnyitom. Felek jelen vannak ?

Nehéz István : Jelen. (Elbáll.)

Ügyvéd : Gulyás Margit még nem jelent meg, de értesített, hogy a tárgyaláson okvetlenül megjelennik. Ugy látszik, késik valahol.

Bíró : Nehéz István. A bíróság magát, mint vádlottat fogja kihallgatni. Neve Nehéz István.

Nehéz István : Igenis.

Kimerültségét megszünteti a **Pilavin** fenyőfürdő

DÉLBAJ

Bíró (jegyzőhöz): Tessék írni, Nehéz István. (Nehézhez.) Foglalkozása?

Nehéz István (büszkén): Magyar királyi államvasúti helyettes kocsi-fékező... tehervonaton.

Bíró: Nős? Nőtlen?

Nehéz István: Lehet választani, nagyságos bíró úr?

Bíró: Nem lehet választani: vagy nős, vagy nőtlen.

Nehéz István: Nős voltam, nagyságos bíró úr, a válóperem most van folyamatban, kölcsönös utálat folytán.

Bíró: Vagyon van?

Nehéz István: A kocsi, akit fékezek.

Bíró: Az nem a magáé, az az államvasutaké.

Nehéz István: Azt lehet mondani, de fékezni mégis én fékezem, nem az államvasutak.

Bíró: Büntetve volt?

Nehéz István: Nem én, nagyságos bíró úr. De nem is leszek.

Bíró: Azt majd mingyárt meglátjuk.

Nehéz István, magát Gulyás Margit feltűnően durva becsületsértés címén feljelentette. A feljelentés szerint maga a mult hó 26-án délután öt órakor öt a következő szavakkal illette: „Nyomorult bestia. Szemét. Mosogatórongy. Fiastyúk”. Megfelel ez a valóságnak? Használta maga Gulyás Margittal szemben ezeket a kifejezéseket?

Nehéz István: Nagyságos bíró úr, azt, hogy nyomorult bestia, azt én nem mondtam.

Bíró: Tehát ezt tagadja.

Nehéz István: Igenis, tagadom. A nyomorult bestia, ezt én nem mondtam, nagyságos bíró úr. Én vacak bestiát mondtam.

Bíró: Azt hiszi, hogy ez enyhébb kifejezés? Ezt szabad mondania?

Nehéz István: Én csak az igazat mondtam, nagyságos bíró úr... mert a csatolt nőszemély vacak is, meg bestia is... mert, kérem alássan, az asszony olyan, mint a kocsi...

Bíró (kopog): Csak a kérdéseimre válaszoljon. Azt, hogy „szemét”, mondta?

Nehéz István: Hogyne mondtam volna. Mondtam én... mert az a vacak bestia...

Bíró: Nem vacak bestia, hanem Gulyás Margit.

Nehéz István: ...mert a Gulyás bestia.

Bíró (erélyesen): Gulyás Margit.

Nehéz István: Hát, nagyságos bíró úr, én itt a bíróság előtt nem becézhetem őt!

Bíró: Csendet kérek. Azt, hogy mosogatórongy, mondta?

Nehéz István: A mosogatórongyot megint nem mondtam, nagyságos bíró úr... én csak rongyot mondtam... én rábíztam, hogy milyen rongynak gondolja magát... úgy látszik, a csatolt nőszemély a mosogatórongyot választotta.

Bíró: Nehéz István! Mondja el nekem, hogy történt ez a dolog és mi volt az, ami arra készítette magát, hogy ezeket a kifejezéseket a sértett nővel szemben használja.

Nehéz István: Nagyságos bíró úr, úgy történt, hogy a csatolt nőszemély a mult hó 26-án se szó, se beszéd, öne vajteresz, behatolt a lakásomba.

Bíró: Micsoda?

Nehéz István: Igen, nagyságos bíró úr és ezért a csatolt nőszemély ellen becsületsértés és életveszélyes fenyegetés címén, öne vajteresz, viszonyvágyat emelek. Mert a fent említett napon minden ok nélkül behatolt lakásomba, a szekrényt erőszakkal felfeszítette, onnan revolvert vett ki, rám fogta és öne vajteresz a következőket mondotta „Most pedig meghalsz, te ronda kukac”. Mert, nagyságos bíró úr, ő mondta előbb nekem, hogy: meghalsz, te ronda kukac és én csak erre válaszoltam neki, hogy ereszd le azt a revolvert, te vacak bestia, te szemét, te rongy, te fiastyúk.

Bíró: Fiastyúk? Hát ezt meg miért mondta?

Nehéz István: Mert két fia van a tyúknak, így hívja mindenki a Dagály körúton.

Bíró: Erre nem vagyok kíváncsi, azt mondja meg, miért hatolt ő be a maga lakására?

Nehéz István: Bestiaságból.

Bíró: Valami oka csak volt rá?

Legszébb
csokolcsobb

FORNÉT HUGÓ

paplan- és női divatcikkekben

Erzsébet körút 44
Tel.: J. 335-97

Nehéz István : Nem volt annak semmi...
aki bestia, az bestia.

Bíró : Semmi oka ?

Nehéz István : Semmi.

Bíró (kis szünet után) : Mondja csak,
Nehéz István, nem volt maguknak
egymással valamilyen kapcsolatuk ?

Nehéz István : Nekünk semmi, nagy-
ságos bíró úr... semmiféle kap-
csolatunk nem volt... nem mon-
dom, egy gyerekünk az volt.

Gulyás Margit (külvárosi, gyorsbeszédű,
heves temperamentumú, erélyes asz-
szony, beront a terembe) : Meg-
érkeztem, nagyságos bíró úr...
itt vagyok... egy szó sem igaz
abból, amit ez a ronda kukac
összelinkel.

Bíró (kopog) : Kicsoda maga, kérem ?

Gulyás Margit : Ki volnék ? Gulyás
Margit.

Nehéz István : A bestia, nagyságos
bíró úr.

Gulyás Margit : Kukac, kukac !

Bíró : Micsoda hang ez a bíróság
előtt ?

Gulyás Margit : Ő kezdte, nagyságos
bíró úr... mindig ő kezdi, én
mindig csak folytatom.

Bíró : Csendet kérek.

Gulyás Margit : Egy szó nem igaz az
egészből... én tagadom.

Bíró : Mit tagad ?

Gulyás Margit : Én, kérem, mindent
tagadok.

Bíró : Hiszen még azt se tudja, hogy
miket mondott a Nehéz István.

Gulyás Margit : Az nekem mindegy,
nagyságos bíró úr... én el tudom
képzelné, hogy miket linkel össze
egy ilyen alak... arról a revol-
verről, meg hogy én megfenyeget-
tem... hát ez mind nem igaz,
nagyságos bíró úr... legalább is
én tagadom.

Bíró : Csendet kérek. Gulyás Margit
egyelőre üljön le.

Gulyás Margit : Igenis. (Nehézhez.)
Megállj, most becsukatlak.

Nehéz István : Én meg csak a szádat
szeretném a bírósággal becsukatni.

Gulyás Margit : Olyan bíróságot még
nem teremtett az a jó isten... hát
mit képzelsz te tulajdonképpen ?
Azt hiszed, hogy...

Bíró (kopog) : Csend legyen.

Gulyás Margit : Igenis. (Leül közben.)

Az én számat becsukatni. Hát hal-
lott már ilyen, ügyvéd úr. Az én
számat ! Hát sokat beszélék én ?

Ügyvéd : Legyen csak csendesesen.

Gulyás Margit : Én csendesesen vagyok.

Én olyan csendes vagyok, amilyen
csendesnek csak lenni kell... én
egy fölösleges szót nem mondok ki,
csak ha kérdeznek... mert most
mondja meg maga ügyvéd úr, mi-
nek beszéljen az ember, ha nem
kérdezik. Na nem igaz ?

Bíró : Nehéz István, szóval maga
fenntartja vallomását és kéri, hogy
az előadottak alapján a bíróság
Gulyás Margitot büntesse meg.

Gulyás Margit : Engem megbüntetni ?
Engem ? Ügyvéd úr, én elcsapom
magát. Hát ezt maga hagyja ?

Nehéz István : Igenis, kérem a meg-
büntetését, nagyságos bíró úr.

Bíró : Leülhet.

Nehéz István : De őt is tessék majd
leültetni... de legalább egy esz-
tendőre.

Bíró : Gulyás Margit.

Gulyás Margit : Jelen, személyesen.

Bíró : A bíróság a Nehéz István által
maga ellen emelt vizonvád ügyé-
ben vádlottként fogja kihallgatni.

Gulyás Margit : Tagadom, nagyságos
bíró úr.

Bíró : A kérdéseimre válaszoljon. Neve
Gulyás Margit ?

Gulyás Margit : Igenis.

Bíró : Családi állapota ?

FORD ALLEN OLIVER

AZ ARANYVÁROS TITKA

cl-
mű 160
oldalas művé-
ben egy amerikai
köztársaság forradal-
mának előnyeit, annak kitö-
rését és sikeres befejezését oly
izgalmas módon tárgyalja, hogy
az olvasó szinte habzsolja egyik
fejezetet a másik után. Ez a
mű, amilyen példátla-
nul izgalmas, olyan
bizarr és mu-
latságos
is.

Ara kemény
kötésben, bérmentve 1 pengő 20 f.
Beszerezhető a DELIBÁB kiadó-
hivatalában, Budapest, VII.
kerület, Dohány uca 12 szám

Az
újságírás
és az újságtech-
nika legnagyobb diadala a

PESTI HIRLAP

mindennapi új 8 oldalas
mélynyomású ké-
pes és szöve-
ges

INGYEN MELLÉKLETE

ndent

hogyan.
adegy,
udom
össze
revol-
yeget-
igaz,
abb is

Margit

éhez.)

szádat
katni.
t még
... hát
ppen ?

izben.)

át hal-
Az én
k én ?
n.

gyok.
milyen
... én
dok ki,
t most
r, mi-
a nem

maga
t, hogy
íróság
eg.
tetni ?
sapom
ja ?
a meg-
r.

k majd
gy esz-

esen.

n által
l ügyé-
llgatni.
gyságos

n. Neve

Gulyás Margit (gondolkodik) : Nincsen.

Bíró : Azt kérdeztem, hogy férjezett-e vagy hajadon ?

Gulyás Margit : Nem.

Bíró : Mit nem ? Férjezett ?

Gulyás Margit : Nem.

Bíró : Tehát hajadon.

Gulyás Margit : Részben.

Bíró : Hogy érti azt, hogy részben ?

Gulyás Margit : Két gyermekem van, nagyságos uram... de attól még lehet valaki részben hajadon, nem igaz ?

Bíró : Hány éves ?

Gulyás Margit (körülnéz) : Zárt tárgyalást kérek.

Bíró : Itt nincs helye semmiféle zárt tárgyalásnak. Tessék megmondani, hogy hány éves.

Gulyás Margit (a bíróhoz lép, fülébe súg).

Bíró (meglepetve) : Mennyi ?

Gulyás Margit : Hát tessék még egy pár évet hozzáírni.

Bíró : Ne tessék vicceket csinálni. Gulyás Margit, mondja meg, hogy hány éves ?

Nehéz István (közbekiált) : Mondd meg, mer ha nem, én mondom meg és abban nem lesz köszönet.

Gulyás Margit : Maximum huszonhárom.

Bíró : Huszonhárom.

Gulyás Margit : Miért, talán kevesebbek nézek ki ?

Bíró : Vagyona van ?

Gulyás Margit : Jelenleg nincsen.

Bíró : Büntetve volt ?

Gulyás Margit : Nem voltam... csak az isten vert meg ezzel az emberrel.

Bíró : Gulyás Margit, maga ellen az a vád, hogy maga a múlt hónap 26-án behatolt Nehéz Istvánhoz. Megfelel-e a valóságnak, hogy maga revolvvert emelt Nehéz Istvánra és azt mondta neki, hogy : most meghalsz ronda kukac.

Gulyás Margit : Itt van... tetszik látni, hogy nem halt meg.

Bíró : Ráfogta a revolvvert vagy nem fogta rá ?

Gulyás Margit : Azt csak ő fogta rám, hogy én ráfogtam... én csak a kezemben tartottam, de nem fogtam rá.

Bíró : És miért nem fogta rá, ha már a kezében volt ?

Gulyás Margit : Attól féltem, hogy elsül.

Bíró : Szóval, maga nem akarta agyonlőni Nehéz Istvánt ?

Gulyás Margit (vállat von) : Akartam is, meg nem is.

Bíró : Milyen viszonyban volt maga Nehéz Istvánnal ?

Gulyás Margit : Mink, nagyságos bíró úr, kölcsönös jó viszonyban voltunk egymással.

Bíró : Hogy érti azt, hogy kölcsönös jó viszonyban ?

Gulyás Margit : Ugy, hogy én mindig adtam neki kölcsön... vagyis kölcsönös jó viszonyban voltunk, de ő a kölcsönt nem adta meg.

Nehéz István : De megadtam.

Gulyás Margit : Most is tartozik 23 pengő 82 fillérrel.

Bíró : Most azt szeretném tudni, hogy mi volt az oka mindennek, mik voltak ennek a revolveres merényletnek az előzményei ?

Gulyás Margit : Az úgy történt, nagyságos bíró úr, hogy három évvel ezelőtt... az isten ne teremtetten volna meg azt a cifra napot... megismertem Nehéz Istvánt a „Mocskos Grádics”-ban.

Bíró : Mi az a Mocskos Grádics ?

Gulyás Margit : Az, nagyságos bíró úr, egy jobb vendéglő a Dagály utcában. Én ott ültem az egyik asztalnál... ott látott meg engem a Nehéz István... odajött hozzám, az asztalomhoz... azt mondta nekem : jó pofa vagy, az anyád... és megcsipte így, itt az államot...

ERNYEI FRIGYES

„A rádió abécéje“

című könyvében népszerű és mindenki számára hozzáférhető formában tárgyalja a rádió alapelemeit és

a legegyszerűbb rádiókészülék, a kristálydetektoros vevőgép készítését. A kezdő rádiós elméleti és gyakorlati tudásának legegyszerűbb építőköveit alkotja ez a 128 oldalas, nyolcvan szöveg közötti kép- és ábrával tarkított mű, melyre a továbbképzésben legelső sorban van nélkülözhetetlen szüksége. Ára díszes vászonkötésben 1 pengő 90 fillér.

Portó 20 fillér. Utánvét 75 fillérrel drágább. Beszerezhető a Délbáb kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12. sz.

én ránéztem, oszt azontam neki... maga se kutya, az anyját... És megvultunk ismerkedve... odaült az asztalomhoz... fizettem neki egy vacsorát...

Btró: Talán ő fizetett magának?

Gulyás Margit: Nem, nagyságos bíró úr, én tisztességes nő vagyok... nekem nem lehet vacsorát fizetni... én fizettem neki.

Btró: És ő elfogadta?

Gulyás Margit: Forcirozta, nagyságos bíró úr... dögöljek meg, ha nem forcirozta.

Nehéz István: Ez nem igaz, nagyságos bíró úr.

Gulyás Margit: Ne tessék rá reagálni... kifizettem a vacsoráját... erre ő megígérte, hogy elvállik a feleségtől és elvesz engem... mert ropantul bukik rám... nekem aztán ettől az ígérettől egy gyerekem született...

Btró: Hogyan? Maguk ott mingyárt jóba lettek?

Gulyás Margit: Nem mingyárt, nagyságos bíró úr... az nálam nem megy, hogy mingyárt... beletelt abba egy jó negyedóra is...

Btró: És mi történt aztán?

Gulyás Margit: Aztán az történt, nagyságos bíró úr, hogy a mult hónapban ő meggondolta a dolgot és azt mondta, hogy a válást beszünteti és hogy most már nem olyan marha, hogy egy ilyen nőt, mint én, nevéjé tegyen... erre, nagyságos bíró úr, énrajtam erőt vettem a búbanat és így történt, hogy a revolver a kezembe került.

Btró: Szóval, maga feleségül akart hozzá menni.

Gulyás Margit: Teljes erőmmel.

Btró: Szerette maga Nehéz Istvánt?

Gulyás Margit (halkan): Szerettem.

Btró: Nagyon?

Gulyás Margit: Nagyon.

Btró: Most is szereti?

Gulyás Margit (vállat von): Szeretem hát... a fene egye a pófáját...

Nehéz István: Nagyságos bíró úr, én sohasem ígértem házasságot.

Gulyás Margit: De igenis, ígért... mert különben a gyerek sohasem jött volna létre.

Nehéz István: Én nem ígértem.

Gulyás Margit: Itt van a tanu, nagyságos bíró úr... Kalivoda Matild. Tessék azt kihallgatni.

Btró: Üljenek le mind a ketten. (A jegyzőhöz.) Tessék a tanut beszéltetni.

Jegyző (az ajtóhoz megy): Kalivoda Matild!

Kalivoda (buta kis külvárosi lány, bejön).

Btró: A bíróság magát tanuként fogja, Kalivoda Matild, kihallgatni, Gulyás Margit, Nehéz István elleni ügyében.

Kalivoda (hülyén nevet): Az jó lesz, nagyságos bíró úr.

Btró (a jegyzőhöz): Tessék a személyi adatait felvenni.

Jegyző (magához inti Kalivodát, felveszi vele az adatait, ezalatt).

Btró: Nem lehetne ezt az ügyet békés úton elintézni?

Gulyás Margit: Tessék ezt az embert becsukni egy pár hónapra, az lesz a legbékésebb elintézés.

Nehéz István: Szemét!

Gulyás Margit: Kukac!

Btró: Megint kezdik?

Gulyás Margit: Ő kezdi, nagyságos bíró úr... furt ő kezdi... én csak folytatom...

Btró (Kalivodához): Mit tud erről az ügyről?

MINDENBEN

ELSŐ A

PESTI NAPLÓ

Kalivoda: Mindent, nagyságos bíró úr. (Röhög.) Én mindent tudok... höhöhöhö...

Bíró: Mi van ezen mit nevetni?

Gulyás Margit: Ez nála csak mosolygás, nagyságos bíró úr... ő mindenről röhög... Csak tessék hagyni, hadd röhögje jól ki magát.

Kalivoda: Nekem úgy kell nevetni, nagyságos bíró úr, mert a Nehéz úr most már nem veszi feleségül a Margit nagyságát.

Bíró: De megígérte neki, hogy elveszi?

Kalivoda: Ühüm... Ajaj... én is hallottam... furt mondta.

Bíró: És arról tud valamit, hogy most már miért nem akarja elvenni?

Kalivoda: Ühüm... én mindent tudok, nagyságos bíró úr... a második gyerek végett.

Bíró: Micsoda második gyerek végett?

Gulyás Margit: Ez a második gyerek nem Nehéz Istvánnak köszönhető.

Nehéz István: Szégyeld magad, gyalázatos.

Bíró: Most már értem... szóval azért nem akarja magát Nehéz István elvenni, mert a barátkozásuk közben magának mástól született gyermeke.

Gulyás Margit: Igenis... ilyen csekélységért... hát tetszett már ilyen hallani, bíró úr?

Kalivoda: Nagyságos bíró úr, nekem megint úgy kell nevetni, mert ez az egész nem igaz. Nekem a Margit nagysága már előre megmondta, hogy a Nehéz úr már nagyon biztos a dolgában, aztán, hogy ne legyen olyan nagyon biztos, fel kell húzni egy kicsit... erre mondta

neki azt a trükköt, hogy a második gyermeket nem az ő javára szülte, hanem egy levélhordó javára, aki egy ajánlottlevelet hozott a Margit nagyságának és akkor keletkezett a gyerek.

Nehéz István: Micsoda?

Kalivoda: De ez a levélhordó, nagyságos bíró úr, nem is létezik.

Nehéz István: Igaz ez, te Margit?

Gulyás Margit: Maga buta tróger, persze hogy igaz... Csak látni akartam, hogy mit szól az egészhez... ki gondolta volna, hogy maga ilyen nagy dolgot csinál ebből...

Nehéz István (örömmel): Hüjnye, a mindenit, te Margit! Hát nem szégyeled, hogy így a bíróság elé cipeltél?

Gulyás Margit: Te meg mit hiszed el egy ilyen buta tyúknak a hazugságait, mint én vagyok?

Nehéz István: Nagyságos bíró úr, a pert ezzel visszaszívjuk.

Bíró: Visszavonják?

Gulyás Margit: Igenis, nagyságos bíró úr, visszavonjuk.

Bíró: Az ügyet a felek kívánságára megszüntetem.

Ügyvédek: Bíró úr és mi lesz a mi költségeinkkel?

Gulyás Margit: A költségeket mind a két fél vállalja, hogy a saját ügyvédjével szemben letagadja.

Nehéz István (boldogan): Na megállj, az anyád... de elverlek ezért otthon... nem sül le a bőr arról a ragyogó pofádról... így kompromittálni a bíróság előtt a Dalgály körutat... te senkiházi... te közönséges... te fiastyúk... te nimand...

Gulyás Margit (boldogan mosolyogva): Velem te ne beszélj németül!

(Függöny)

Ez a könyv nem az ördög bibliája,

s nem válik az ördög prédájává az, aki azt forgatja. Ha szereti az ártatlan szórakozásokat, megtanulhatja az ebben ismertett modern kártyajátékokat, az alsótól a Rummyig. Ára bérmentes küldéssel 1 pengő 10 fillér. Megrendelhető Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Dohány uca 12

A Friedler-féle szabadalmazott

„GAMMA” hajnövesztő

egyszersmind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legkötelesebb gyógyszere.

„GAMMA” hajszappan teljesen feleslegessé teszi minden más hajmosó használatát, mert általa a haj és a fejbőr teljesen megszabadul a fejrakódtól idegen anyagoktól. Orvosiilag kipróbálva és ajánlva. Kapható mindenütt.

FRIEDLER-LABORATÓRIUM

Budapest, VII. kerület, Murányi uca 46 sz.
Telefón: József 464-71

Jömerlek! Segítsek? ...

A grafológus üzenetei.

Választ csak olyan levelekre adunk, amelyhez mellékelve van a „grafológia-szelvény.” Minden íráshoz egy szelvény. Aki írásban akar választ kapni (soron kívül), az mellékeljen megcímzett, felbélyegzett borítékot és irásonként 2—2 pengőt. A levelekre a beírkezés sorrendjében válaszolunk. A borítékon jelezni kell a „grafológia” szót.

Bauels. Kissé hajlamos a könnyelműsége. Nagyon szereti a bőséget mindenben és nehezen bírja el a korlátozást. Ha valakire megharagszik, nyelvecskéje mindig jó harci eszköznek bizonyul. Határozott ízlése van. Nagyon ügyes és leleményes. Nem befolyásolható. Humora a legkellemetlenebb pillanatokban sem hagyja el. Lénye friss és üdítő.

Még fejlődőben levő, de igen fejlődés-képes egyéniség. Mindenféle külső befolyást iparkodik távol tartani magától. Nagyon energikus, ha szükséges, kíméletlenül visszautasító. Meglehetősen szeret imponálni, társadalmi pozíciójának mindenkor teljes tudatában van. Külsőségekkel, hiúsági kérdésekkel nem sokat törődik. Kár, hogy számom ambíciója mellé nem sorakozik egy kevés tudásvágy és szellemiekkel való alaposabb foglalkozás iránti hajlam.

Margaréta, Budapest. Egyenletes természet, nincsenek sem érzelmi, sem hangulati kilengései. Nagyon alapos, rendes és gondos. Munkáját pontosan és ügyesen végzi. Van benne alkalmazkodási képesség. Nem beszél sokat szinte személytelenül tud viselkedni, ha tapintata ezt diktálja. Harmonikus, rokonszenves egyéniség, akiben igen sok a kitartás.

Lilomszül. Nagyon jó szívű. Nem tud nemet mondani, ha valamit kérnek tőle és általában érdemtelen embereknek áldozza fel idejét és erejét. Nagyon nobilis gondolkodású semilyen irányban sem kicsinyes. Énylelkű, csak a hozzá hasonló érzékeny és tapintatos emberek bírhák rokonszenvét. Felelősen. Nagyon lelkiismeretes és melegszívű.

Szeretném ha szeretnének. Sok jóra való törekvés van benne. Nagyon erősen figyeli magát, iparkodik minden lelki mozzanatát odafigyeléssel tenni. Örüljön, hogy nem tud megakadni, ez csak annak a jele, hogy az élet valami nagyobbbat és szebbet tartogat számára. Még sok gyerekeség lappang

benne, de ez a hiba, akár akarja, akár nem, úgymint minden órával javul. Kevés az ön-bizalma és túlzottan szerény — kifelé. Több belső, kevesebb külső szerénységre, meggyőződésének teljes vállalására iparkodjék nevelni magát.

Barcarola. Félénk, nagyon kevésbé bízik önmagában. Mindenkitől tanácsot kér, aki csak a közelébe kerül és a sok tanács közepette tanácstalanul áll. Nagy hajlandóság van benne arra, hogy feláldozza, odaadja magát olyan céloknak, amelyeket maga sem ítél erre méltóknak. Türelme könnyen elfogy, kevés benne a kitartás. Nagyon vigyázzon magára!

Emma asszony. Kissé leszámolt már az étellel. Nagyon hálás szívű, mindenkire, akinek valami jót köszönhet, meleg szeretettel emlékszik és azok iránt, akik bántották, sincs benne keserűség. Sokat szenvedett, a megpróbáltatások egész sorozata van mögötte. Szelídeleklű, nagyon szeretetreméltó egyéniség.

Iparát kedvelő. Nagyon ízléses. Modora kifogástalan, tartózkodó, kellemes és sima. Szereti a szépet, az esztétikai szempont nagy szerepet játszik elhatározásaiban. Alapos, lelkiismeretes és türelmes.

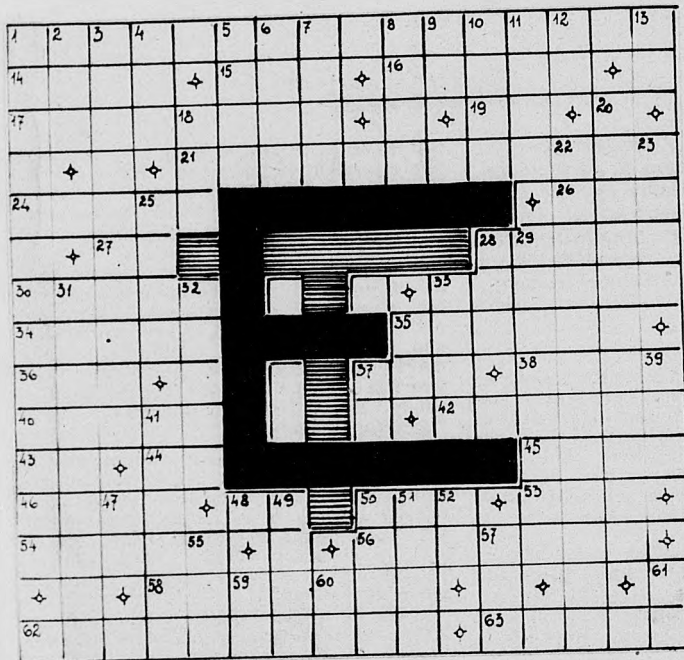
Egy szomorú kislány. Van benne valami nehézkesség, ami megkeseríti az életét. Mindent súlyosabbnak lát, fontosabbnak lát a kelleténél. Jól tenné, ha könnyedséget erőszakolna magára, ha próbálna kivenni részét a fiatal kor örömeiből. Önzésének köszönheti nagyrészt, hogy üresek a napjai. Nézzen körül s bizonyára igen sok alkalom kínálkozik közvetlen környezetében is a jó gyakorlására. Meglátja, ha azt fogja érezni, hogy jót tett, hogy leküzdötte önmagában a nemtörődőmség rombolását. Számos, még meg nem látott öröm iránt támad fogékonysága, szíve, lelke könnyedebb és ruganyosabbá válik.

Artur 7422. Kissé ideges. Nagyon intelligens, érdeklődése sokoldalú és éppen ezért elforgácsolódik. Élénk szellemi életet él. Olyan ember, aki ha egyéniségének megfelelő helyre kerül, nagyon sokat és értékeset produkál, de nincsen türelme és kellő életrevalósága ahhoz, hogy azt, az egyéniségének megfelelő pozíciót kiharcolja magának. Élet-bölcsességét nem használja fel praktikusán, bár teóriában nagyon életrevaló elveket vall. Hirtelen elhatározású és gyakran szeszélyesen változó. Nagyon nehezen kezelhető, sem körülményekhez, sem emberekhez nem hajlandó alkalmazkodni. S. Sz. N.

GRAFOLÓGIA-SZELVÉNY

Kis fejtörő – nagyoknak

Vízszintes sorok: 1. Világhírű feltaláló teljes neve 14. Nem szoros 15. Felkiáltás 16. Oseink itt nagy csatát vezettek 17. Oktalan 19. Éktelelen háziállat 21. Egy fiatal korában kapott fonból a vízszintes 1. egész életén át a ... testi hibájában szenved 24. Felszolgálásnál használat 26. Régi köszönés 27. Földműves ige 28. Rávesz 30. Idegen férfinév 33. Nő, férfi egyaránt viseli 34. Térkép 35. Famunkáló szerszám 36. Fordítva „h“-val az elején halászszerszám 37. Könyvben állat 42. Viribus ... (a legelső drednautunk neve) 43. Maga helyén latin rövidítése 44. Fordított kötőszó 45. Felköszöntő (a betű beszúrásával) 46. Csodálkozik 48. Szám 50. Belső szerv 53. Ékezet nélkül a világháború tábornoka 54. Ilyen madár is van 56. Bizonyít, igazol 58. Ilyen kereskedő boldogul 62. Ilyen tudás is van 63. Adós fizeti.

Függőleges sorok: 1. A vízszintes 1. ennek a terén is sok találmányt létesített 2. Német névelő 3. A vízszintes 1. egyik leghíresebb találmánya, melynek most ünneplik 50. évfordulóját 4. A latin „elég“ rövidítése 5. Nem nálam 6. Seben keletkezik (névelővel) 7. Nem fiú 8. Földműves teszi 9. Személyes névmás és rövidítés 10. Szép tulajdonság 11. Szájvíz 12. Háziállat hangja 13. Ásvány 18. Királynő neve 20. Ez is volt valamikor a vízszintes 1. 22. A vízszintes 1. Menloparkban állította ezt fel és most is itt dolgozik 23. Napszak olasz nyelven 25. Tapogatószerv 28. Fordítva hajóréz 29. Fiatal korában a vízszintes 1-nek újság ... volt a kenyerre 31. Csekély 1500 ... -nyal lepté meg a világot a víz-

szintes 1. 32. Enyv tulajdonsága 33. Ház része 35. Építőanyag 37. Vadász ige 39. Világtáj németül 41. Így nevezik a színpadon szükséges tárgyakat 47. „Z“-vel rombol 49. Madár viseli 50. Állattal teszi az ember 51. Jó alak, mulató cimbor a pesti nyelven 52. Rag 55. Középső betűjét duplázva vágószerszám 57. Külföldi élelapp 59. Német „Ó“ 60. Időhatározó 61. = 48. vízszintessel.

41. számban közölt keresztrejtvény megfejtése. **Vízszintes sorok:** 1. A borzasztó torony 17. Hédervári Cecília 18. Arábia 19. Sie 20. Ver 21. Mia 22. Si 24. Maláta 26. Vágta 28. Rím 29. Nási 31. Ól 32. An 33. Fa 34. Kása 35. Ak 37. Kar 38. Ász 39. Csad 41. Parancsol 42. Tér 44. San 45. (fedora 48. M(o)ly 49. Ponty 50. Rá 53. Bandukol 55. Ks (sk) 56. Ar 57. Bó (ób) 57/a. Ér 58. Oh 60. Etike 61. Ak 62. As 63. Ima 64. Re 65. Ir 66. Napam 68. Arc 70. Kv 71. Lakodalom

76/a. Sok 79. Bála 81. Icike-picike 83. Aréndás 85. As 86. Kint 87. Nagyvidai cigányok.
Függőleges sorok: 1. Aha 2. Bérnálás 3. Odáig 4. Rebat 5. Zri 6. Avas 7. Sá (ás) 8. Zri 9. Ti 10. Ocsa 11. Teil 12. Ocean 13. Ri 14. Olvasással 15. Nie 16. Yard 23. Iron 24. MM 25. Takácsmester 26. Vó 27. Akó 28/a. In 30. Iszony 33. Far 33/a. Ara 36. Katona 37. Ka 39. Csep 40. Déryné 43. Ka 46. Dobogó véra 47. Iró 51. Alom 52. Szer 54. Dráma 55. Karamika 56. Ak 57. Bánk-bán 59. Ha 67. Alany 69. Csiny 71/a. Kiád 72. Ocsa 73. Di (íd) 74. Akác 75. Lesi 76. Op 77. Okto 78. Ke 80. Lég 82. Cin 84. Di (íd).

Amiről mindenki beszél

1. Ki a „Hunyadi László“ c. opera zeneszerzője és milyen összefüggésben van vele az 1893. évszám?
2. Kinek a szerkesztése alatt indult meg 1881-ben a Budapesti Hirlap?
3. Melyik évben adta ki a pápa Luther ellen az átok-bullát?
4. Melyik évben és napon volt a waterlooi csata és micsoda következményekkel járt az?
5. Melyik évben volt a marengói csata?

6. Me
gyarorsz
7. M
Vilmos
reket kö
8. Ki
c. opera
9. Ki
Liszt-é
10. M
városa
lóját?
11. K
Heléna
12. A
gyűlés
dése?
13.
jűzódik
14.
csala?
15.
Ausztr

B
Kez
gölege
csolati

6. 7.
17.
2. 3.
13.
28.
1. 2.
20.
1-2

DELIBAB

6. Melyik évben és hol futották Magyarországon az első Derbyt?

7. Melyik évben nyitották meg a Vilmos császár-csatornát és mely tenge-
reket köli össze?

8. Ki a „Nürnbergi mesterdalnokok”
c. operazeneszerzője?

9. Ki az Operaház bejáratánál látható
Liszt- és Erkel-szobrok alkotója?

10. Melyik évben ünnepelte New-York
városa fennállásának 300 éves évfordu-
lóját?

11. Ki az „Orfeusz a pokolban”, „Szép
Heléna” stb. zeneszerzője?

12. Melyik évben volt az ónódi ország-
gyűlés és mi volt legfontosabb lényke-
dése?

13. Melyik római császár nevéhez
jűződik a kolosszeum építése?

14. Melyik évben volt a solferinói
csata?

15. Mi volt a neve Magyarország és
Ausztria legelső dreadnaut hajójának?

BETŰPÓTLÓ REJTVÉNYEK

Kezdőbetűk helyesen pótolva és füg-
gőlegesen olvasva, a vadászattal kap-
csolatban három aktuális szavat adnak.

—és	—ág	—en
—dó	—kó	—ró
—ob	—al	—én
—rú	—rú	—dó
—ip	—ik	—ál
—aj	—aa	—fa
—ép	—ór	—ok
—ró	—dó	—or
—ír	—om	—rú
—de	—ma	—ak
—ap	—áp	
	—ap	
	—es	
	—kó	

SZÁMBETŰREJTVÉNYEK

6. 7. 8. 9. = parasztyerek mondja
17. 16. = az apjának-anyjának
2. 3. 4. 5. = Ősszel sok járja az
13. 14. = erdőt-mezőt
23. 15. 12. = nem vígan
1. 35. =
11. 10. = akkor mondjuk, ha
12. 24. = valami nem fog be-
következni
20. 21. 18. = Talál
1- 25. = Vadászattal kapcsola-
tos vers első sora

BETŰREJTVÉNYEK

ő=é kacor király reggelje
-t gróf kacsa lábön forgó kas- j-
b&h tély Jancsi és Juliska

Z -v xL n=m
aaa e

Magy. kir. i n=m -h
Opera Andrassy út 666
b-v 666

-j Színházi -v
előadásához 66 3
váltod

si si -r
rrr

AR kr. i te qu qu qu qu
n=m + ó Qu Qu qu

A 41. számban közölt rejtvények
megfejtése

Amiről mindenki beszél. 1. Vasa Gusztáv 2. A colini csata emlékére Mária Terézia 3. Születik Schumann Róbert zeneszerző 4. Weber Károly 5. Knox 6. 1815. 7. 1867. 8. 1896. 9. Hausmann Alajos 10. Wagner Richard 11. A budai Szt. György téren 1852. 12. Bora Katalin apáca 13. 1815-ben 14. Zrinyi Ilona, I. Rákóczi Ferenc 15. A debreceni kollégiumban.

Betűrejtvények. Melinda. Megjelenik minden pénteken. Kis anekdoták nagy színészekről. Két leány az uccán. Törzs Jenő. Földényi László. Szép asszony kocsisa.

Betűpótlórejtvény ek. Burgonyaszedés. Őszi verőfény. Átmeneti kabát.

Számbetűrejtvény. Gondolataim mostan mulatozva járnak.

GÖMBÖSNÉ-GALAMB MARGIT

Az úriasszony

Ez a tartalmas, rendkívül tanulságos könyv, amely az írás művészetével tárgyalja mindazt, ami az igazi úriasszony alkotó lényege, a magyar irodalomban páratlan sikert ért el. Figyelmebe ajánljuk az „Uriasszony”-t mindazoknak, kik lelki finomságra és úri gondolkodásra törekednek. A mű csinosan van bekötve. Ára bérmentve 1 pengő 90 fillér. Megrendelhető a „Delibáb” kiadónál, Budapest, VII, Dobány uca 12

Szerkesztői üzenetek

Olvasóink napról-napra tömegesen fordulnak hozzánk kérdésekkel. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímezett és felbélyegzett válaszhorítékot küld. A nekünk szóló levelet így tessék megcímezni: „Délbál” kiadóhivatalának, Budapest, VII, Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek.

Aggódó. Megértjük gyámjapja aggodalmait, mert ma nagyon nehéz a színésznői pálya és csak a legtehetségesebbeknek szabad erre a pályára menni. Emellett ha nincs nagy szerencséje, egész életén át küzdhet. Azt azonban, hogy úrilány nem lehet színésznő, kerekén visszautasíthatja. Nagyon sok előkelő családból származó színésznők van. — **Örökimádó.** A beküldött színdarabot kívánságához képest továbbítottuk, de azt hisszük, az illető színház igazgatósága ezért nem lesz hálás nekünk. — **Sonja.** 1. A darab témája és írója is orosz volt. A szereplők nem. 2. A férfi főszereplő Buster Keaton. Amerikában csak a sztár fontos, a partner lehet gyengébb tehetség is. Ők készítették a filmet és utólag szinkronizálták. 3. Igen. 4. Tanuljon szorgalmasan, akkor rövid idő alatt elsajátíthatja. — **Ötvenöt.** Valóban merész vállalkozás az Ön korában, de ha valóban olyan rendkívüli arca van, megpróbálhatja. Kéthárom jólsikerült fényképet küldjön a német filmgyárnak. — **Görl.** A világ minden nagyvárosában vannak ilyen iskolák, nem értjük tehát, hogy miért akar éppen Londonba menni, ahol sok pénzre lesz szüksége. — **L. Gyula, Debrecen.** Bánky Vilma címe: Cecil B. de Mille-Studio, Culver City, California. Ráday Imre: Budapest, IV, Petőfi Sándor uca 6, Belvárosi Színház. Verebes Ernő: Berlin, Schöneberg, Hauptstrasse 34—35. — **Szenvedélyes autogramgyűjtő.** Regényt, verset és darabot már nem veszünk, mert évekre el vagyunk látva. Sziklai ad autogramot. Dely a Fővárosi Operett-színházban található. Gigli és a maharadzsza már elutaztak Budapestről. — **T. János, Türkös.** Eszterházy Agnes nem grófnő. Nagyon sok filmben szerepelt. 1901-ben Budapesten született és Berlinben nagy sikereket arat. Színpadon is szerepel. — **Diák.** Vivian

Gib on Liverpoolban született. Ruth Weyher címe: Berlin-Schöneberg, Stubenraucherstrasse 5/a. Köszönjük az elismerést. — **Bécs.** Most Bécsben filmezik. Igo Sym részint Berlinben, részint Londonban. Louis Brooks játszotta a női főszerepet. — **Doktor juris.** Greta Garbo filmezik. Több új filmje készül. Címe: Metro—Goldwyn—Mayer-Studio, Culver City, California. — **Budapest.** Péchy Erzsí csak egy-egy színdarabra köti le magát. Kitűnő éneke hangja van. Címe: Hunyadi János út 31. Asszony. — **Mecenas.** A M. kir. Operaház tagja. Külföldön vendégszerepel. Ő is külföldre szerződött. — **Baclanova.** Egyike a legdivatosabb filmszínésznőknek. Nemrégiben ment másodszer férjhez. Beszélőfilmben is szerepel, kitűnő operaénekesnő. — **Vidéki asszony.** 1. Lewis Stone játszotta a másik férfifőszerepet. 2. Ennek a főszerepét is Lewis Stone játszotta, a női főszerepet Alice Terry alakította. 3. Parókában játszik. — **B. I., Kispeszt.** A Belvárosi Színház tagja. Állandó szerződésben van. — **Mimóza.** Már nem alakít táncoskomikus szerepeket. Körülbelül ötvenéves. — **Hollywood.** Billie Dove beszélőfilmszínésznő is. Barna haja, kék szeme van. Címe: First National-Studio, Burbank, California. — **Sportlady.** Maria Paudler: Berlin-Hallensee, Albrecht Achilles Strasse 5/a. Paul Wegener színpadi színés is. Címe: Berlin, Am Karlsbad 2. — **Dombóvári.** 1. Ha szép baritonja van, jelentkezhet valamelyik énekes színházunknál, ahol esetleg alkalmazzák. 2. Igen. 3. Nem biztos. — **Özv. K. Mihályné.** Kár a postaköltséget. Rockefeller több mint tizezer segélyt kérő levelet kap naponként, de senkinek sem küld pénzt. Ha minden kérésnek eleget tenne, már régen a szegényházban élne.

Előfizetési ár:

¼ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő.
Ausztriában példányonként 60 Groschen.
Budapest, VII, Dohány uca 12

Szerkesztő: POGÁNY JÓZSEF

Kiadótulajdonos: TOLNAINYOMDAI MŰ
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT
Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,
Budapest, VII, Dohány uca 12 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma:
József 423—39 és József 423—50

DR. MIKES LAJOS

Angol nyelvtana,

az anyanyelvnek az angol nyelvvel való összehasonlítás alapul vétele mellett biztosan és öntudatosan tanítja meg mester nélkül az angol nyelvre. — Ára bérmentve 70 fillér

DR. MIKES LAJOS

Német nyelvtana,

csekély fáradsággal, saját erejéből, szórakoztatva tanítja meg a német beszédre. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér

ÖNÜGYVÉD

Tanácsadó a mindennapi élet ügyes-bajos dolgaiban. 80 oldal, díszes kötésben. Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér

MADACH IMRE
örökké népszerű, halhatatlan színműve:

Az ember tragédiája

melyet jelenleg filmre is feldolgoznak, újra kapható Ára fűzve, bérmentve 60 f.

Minden ember annyit ér,
ahány nyelvet tud!

Tolnai francia nyelvtana

abszolút modern, tonetikus alapokon épült és ezzel a módszerrel alkalmas ad azoknak a francia nyelv tudásának a megszerzésére, akik nincsenek megáldva különleges nyelvtanuló tehetséggel. Ára bérmentes küldéssel 70 fillér

A bűvészet könyve

Különbféle bűvészműtárgyakat tartalmazó könyv 400 ábrával. Ára kötve 5 pengő, portó 50 fillér,

MADEIRA ÉS
RICHELIEUX

Kézimunkakönyv

Ez a kézimunkakönyv Madeira- és Richelieu-mintákat tartalmaz, még pedig h e t s z á z szebbnél szebb rajzban. Ára bérmentve 3 pengő 50 fillér

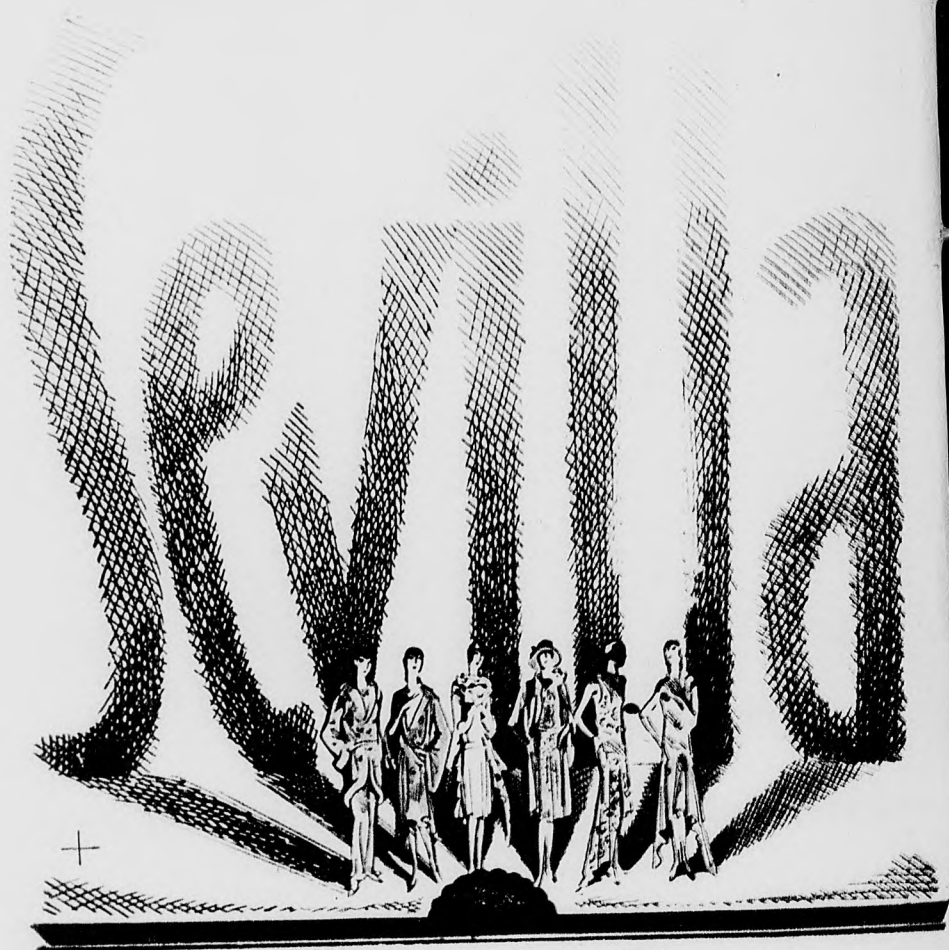
Házi cukrászat

160 oldalon sorolja fel a cukrászat receptjeit. Ára kötve 1 pengő 20 fillér bérmentve

Szegedi szakácskönyv

több mint 300 recepttel, díszesen kötve, ára 3 pengő 40 fillér bérmentve

Az itt felsorolt művek kaphatók a Délibáb kiadóhivatatalában, Budapest, VII. ker., Dohány uca 12 alatt és minden könyvkereskedésben. Utánvételes küldésnél 40 fillérrel drágább!

A LEGTÖKÉLETESÉBB RUHAANYAG.
MINDEN IDŐBEN ÉS MINDEN ALKALOMRA.
MINDEN HIRDETÉSNEEL SZEBBEN BESZÉLNEK ÁRUINK!

Filttex Rt.
V. SZENT ISTVÁN TÉR 15.